

Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Noardwest Fryslân

**Verordening voorzieningen
maatschappelijke ondersteuning
Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Noardwest Fryslân**

Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân.

INHOUDSOPGAVE

Hoofdstuk 1. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1	Begripsbepalingen	3
Artikel 2	Beperkingen	6

Hoofdstuk 2. VORM VAN INDIVIDUELE VOORZIENINGEN

Artikel 3	Keuzevrijheid	8
Artikel 4	Voorzieningen in natura	8
Artikel 5	Financiële tegemoetkoming	8
Artikel 6	Persoonsgebonden budget	8
Artikel 7	Eigen bijdragen en eigen aandeel	9

Hoofdstuk 3. HUISHOUELIJKE VERZORGING

Artikel 8	Het recht op en de vormen van huishoudelijke verzorging	10
Artikel 9	Primaat van de algemene huishoudelijke verzorging	10
Artikel 10	Weigeringsgronden	10
Artikel 11	Omvang van de huishoudelijke verzorging	11
Artikel 12	Omvang en bedrag van het persoonsgebonden budget	11

Hoofdstuk 4. WOONVOORZIENINGEN

Artikel 13	Het recht op en de vormen van woonvoorzieningen	12
Artikel 14	Primaat algemene woonvoorziening	12
Artikel 15	Soorten individuele woonvoorzieningen	12
Artikel 16	Primaat van verhuizing; ontruiming; aanpassing woning en uitruimte	13
Artikel 17	Primaat van de losse woonunit	13
Artikel 18	Uitsluitingen	14
Artikel 19	Hoofdverblijf	14
Artikel 20	Beperkingen	14
Artikel 21	Terugbetaling bij verkoop	15

Hoofdstuk 5. VERVOERSVOORZIENINGEN

Artikel 22	Het recht op en de vormen van vervoersvoorzieningen	16
Artikel 23	Het recht op een (algemene) vervoersvoorziening	16
Artikel 24	Primaat van het collectief vervoer	16

Artikel 25	Keuzemogelijkheid vervoersvoorziening	17
Artikel 26	Algemeen gebruikelijke vervoersvoorzieningen	17
Artikel 27	Omvang vervoersvoorziening	17

Hoofdstuk 6. ROLSTOELVOORZIENINGEN

Artikel 28	Het recht op en de vormen van rolstoelvoorzieningen	18
Artikel 29	Algemene rolstoelvoorziening voorliggend bij incidenteel rolstoelgebruik en sportrolstoel	18
Artikel 30	Aanspraak op rolstoelvoorzieningen voor AWBZ-bewoners	19

Hoofdstuk 7. HET VERKRIJGEN VAN VOORZIENINGEN EN HET MOTIVEREN VAN BESLUITEN

Artikel 31	Gebruik aanvraagformulier	20
Artikel 32	Relatie met de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten	20
Artikel 33	Inlichtingen, onderzoek en advies	20
Artikel 34	Overeenkomsten met derden	21
Artikel 35	Samenhangende afstemming	21
Artikel 36	Wijzigingen in de situatie	21
Artikel 37	Intrekking van een voorziening	21
Artikel 38	Terugvordering	22

Hoofdstuk 8. SLOTBEPALINGEN

Artikel 39	Hardheidsclausule	23
Artikel 40	Indexering	23
Artikel 41	Evaluatie	23
Artikel 42	Overgangsrecht	23
Artikel 43	Voorgenomen wetswijziging	23
Artikel 44	Inwerkingtreding	23
Artikel 45	Citeertitel	24

Toelichting op de Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân	25
---	-----------

Hoofdstuk 1. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze Verordening en de daarop gebaseerde nadere regelgeving wordt verstaan onder:

- a. Aanvrager: een persoon met een aantoonbare beperking die ten gevolge hiervan belemmeringen ondervindt in zijn zelfredzaamheid en/of zijn maatschappelijke participatie.
- b. Algemeen gebruikelijk: het naar geldende maatschappelijke normen tot het gangbare gebruiks- dan wel bestedingspatroon van een persoon als de aanvrager behorend.
- c. Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB): Besluit van 5 oktober 2006 Stb. 2006 nr. 450 houdende regels met betrekking tot de uitkeringen ten behoeve van beleid op het terrein van openbare geestelijke gezondheidszorg, maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en verslavingsbeleid, de stimuleringsuitkeringen, de eigen bijdrage en de financiële tegemoetkomingen op het terrein van maatschappelijke ondersteuning en wijziging van andere besluiten (Besluit maatschappelijke ondersteuning).
- d. Algemene voorziening: een voorziening die wordt geleverd op basis van directe beschikbaarheid, een beperkte toegangsbeoordeling en die een snelle, regelarme en adequate oplossing biedt voor de beperkingen die een persoon ondervindt;
- e. Beperking: lichamelijk, psychiatrisch, verstandelijk, zintuiglijk of psychosociaal probleem waardoor het functioneren van iemand wordt belemmerd.
- f. Besluit: Besluit maatschappelijke ondersteuning Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân.
- g. ‘Besparingsbijdrage’ is als begripsbepaling in deze versie komen de vervallen.
- h. Budgethouder: een persoon aan wie ingevolge deze Verordening een persoonsgebonden budget is toegekend en die aan het bestuur verantwoording over de besteding van het persoonsgebonden budget verschuldigd is.
- i. Compensatiebeginsel: de algemene verplichting van de Dienst om personen met aantoonbare beperkingen op grond van ziekte of gebrek door het treffen van voorzieningen een gelijkwaardige uitgangspositie te verschaffen zodat zij zelfredzaam zijn en in staat tot maatschappelijke participatie.
- j. Eigen bijdrage of eigen aandeel: een door het bestuur vast te stellen bijdrage, die bij respectievelijk de verstrekking van een voorziening in natura, een persoonsgebonden budget (een eigen bijdrage) of een financiële tegemoetkoming (een eigen aandeel) betaald moet worden en waarop de regels van het Besluit maatschappelijke ondersteuning van toepassing zijn.
- k. Financiële tegemoetkoming: een tegemoetkoming in de kosten van een voorziening welke kan worden afgestemd op het inkomen van de aanvrager.

- l. Forfaitaire vergoeding: een bijdrage ineens die los van inkomen en los van de werkelijke kosten van een voorziening wordt verstrekt, al dan niet met in achtname van een inkomensgrens
- m. Gebruikelijke zorg: zorg waarvan verondersteld mag worden dat die binnen de leefeenheid gebruikelijk aan elkaar kan worden verleend.
- n. Hoofdverblijf: de woonruimte waar de aanvrager zijn vaste woon- en verblijfplaats heeft en in de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens staat ingeschreven dan wel het feitelijke woonadres indien een aanvrager met een briefadres is ingeschreven dan wel zal staan ingeschreven.
- o. Huisgenoot: iedere meerderjarige met wie de aanvrager duurzaam gemeenschappelijk een woning bewoont.
- p. Huishoudelijke verzorging: het ondersteunen bij of het overnemen van activiteiten op het gebied van het verzorgen van het huishouden
- q. ICF classificatie: de International Classification of Functions, Disabilities and Impairments is een uniform begrippenkader dat als grondslag kan dienen om de behoefte aan voorzieningen in individuele gevallen vast te stellen.
- r. Individuele voorziening: een voorziening die individueel wordt aangeboden indien een algemene voorziening geen adequate oplossing biedt.
- s. Leefeenheid: alle bewoners van één adres die samen een duurzaam huishouden voeren niet zijnde kamerbewoners of personen die vanwege zorgbehoefte op één adres ieder zelfstandig wonen.
- t. Maatschappelijke participatie: normale deelname aan het maatschappelijke leven, te weten: het voeren van een huishouden, het normale gebruik van de woning; het zich in en om de woning verplaatsen; het zich zodanig verplaatsen dat aansluiting wordt gevonden bij regionale, bovenregionale en landelijke vervoerssystemen; het ontmoeten van andere mensen en het aangaan en onderhouden van sociale verbanden om op die manier deel te nemen aan het lokale maatschappelijke leven
- u. Mantelzorg: langdurige zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens directe omgeving, waarbij zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie en de gebruikelijke zorg van huisgenoten voor elkaar overstijgt.
- v. Meerkosten: kosten van een mogelijk krachtens de wet te verlenen voorziening, voor zover dit deel van de kosten uitgaat boven voor die persoon als algemeen gebruikelijk te beschouwen kosten van een dergelijke voorziening.
- w. Netto huurstijging: onder netto huurstijging wordt verstaan de stijging van de huur die optreedt ten gevolge van het doorberekenen in de huur van het niet voor subsidie in aanmerking komende deel van de aanpassingskosten, overeenkomstig artikel 10. van

de Huurprijzenwet woonruimte, minus de toename van de huurtoeslag ten gevolge van deze huurstijging.

- x. Norminkomen en inkomen: het 'norminkomen' is het inkomen zoals bedoeld in artikel 4.1, eerste lid van de AMvB. Het 'inkomen' is het inkomen zoals bedoeld in artikel 4.2 van de AMvB.
- y. Persoonsgebonden budget: een geldbedrag gebaseerd op de waarde van de voorziening die het bestuur doelmatig acht en waarmee de aanvrager een of meer aan hem te verlenen voorzieningen kan verwerven en waarop de in deze Verordening en het Besluit maatschappelijke ondersteuning te stellen regels van toepassing zijn. Onder persoonsgebonden budget wordt verstaan: een persoonsgebonden budget, waaronder de financiële vergoeding voor alfahulp bij huishoudelijke verzorging.
- z. Stijging woonlasten eigenaar-bewoner: onder stijging van de woonlasten van de eigenaar-bewoner wordt verstaan de extra lasten die per jaar ontstaan als gevolg van de meest voordelige financiering van het niet door subsidie gedekte deel van de aanpassingskosten.
- aa. Verordening: Verordening maatschappelijke ondersteuning Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân.
- bb. Voorziening in natura: een voorziening die in eigendom, in bruikleen in huur of in de vorm van een persoonlijke dienstverlening wordt verstrekt.
- cc. Wet: Wet maatschappelijke ondersteuning.
- dd. Zelfredzaamheid: het lichamelijk, verstandelijk, geestelijk en financiële vermogen om zelf voorzieningen te treffen die deelname aan het normale maatschappelijke verkeer mogelijk maken.

Artikel 2 Beperkingen

1.

Een voorziening kan slechts worden toegekend voor zover:

- a. deze langdurig noodzakelijk is om de beperkingen van de aanvrager op het gebied van het voeren van het huishouden, het verplaatsen in en om de woning, het zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel en bij het ontmoeten van medemensen en op basis daarvan sociale verbanden aangaan op te heffen of te verminderen;
- b. deze, naar objectieve maatstaven gemeten, als de goedkoopst adequate voorziening kan worden aangemerkt;
- c. deze in overwegende mate op het individu is gericht.

2.

Geen voorziening wordt toegekend indien:

- a. de voorziening, gelet op de situatie van de aanvrager, algemeen gebruikelijk is;
- b. de aanvrager niet zijn hoofdverblijf heeft in een bij de Dienst aangesloten gemeente;
- c. de aanvrager de belemmeringen die hij ondervindt in voldoende mate kan compenseren door gebruik te maken van een voorziening op grond van een andere wettelijke regeling;
- d. de aanvrager, eventueel met behulp van de mensen die tot zijn leefeenheid behoren, de belemmeringen die hij ondervindt kan beperken of kan opheffen door het anders organiseren van het dagelijks leven of het huishouden;
- e. de aanvrager zich bewust in een situatie heeft gebracht waarin hij, al dan niet opnieuw, aanspraak moet maken op een voorziening;
- f. deze als gevolg van de beperkingen van de aanvrager voor zichzelf of voor derden onveilig is, gezondheidsrisico's met zich meebrengt of een antirevaliderende werking zal hebben;
- g. een voorziening wordt aangevraagd op een moment dat op basis van leeftijd, gezinssituatie of woonsituatie van de aanvrager ruim van te voren te voorzien was dat deze voorziening noodzakelijk zou zijn en er geen sprake is van een onverwacht optredende noodzaak;
- h. voor zover er aan de zijde van de aanvrager geen sprake is van aantoonbare meerkosten in vergelijking met de situatie voorafgaand aan het optreden van de beperkingen waarvoor de voorziening wordt aangevraagd;
- i. voor zover de aanvraag betrekking heeft op kosten die de aanvrager voorafgaand aan het moment van beschikken heeft gemaakt;

- j. een voorziening als die waarop de aanvraag betrekking heeft reeds eerder krachtens deze, dan wel krachtens de aan deze Verordening voorafgaande Verordening voorzieningen gehandicapt is verstrekt en de normale afschrijvingstermijn van de voorziening nog niet is verstreken, tenzij de eerder vergoede of versterkte voorziening verloren is gegaan als gevolg van omstandigheden die niet aan de aanvrager zijn toe te rekenen.
- k. De voorziening op therapeutische basis wordt aangevraagd.

Hoofdstuk 2 Vorm van individuele voorzieningen

Artikel 3 Keuzevrijheid

Een individuele voorziening kan verstrekt worden in natura, als financiële tegemoetkoming en als persoonsgebonden budget. Het bestuur stelt vast in welke situaties de keuze tussen deze voorzieningen wordt geboden aan de hand van de in het Besluit maatschappelijke ondersteuning Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân neergelegde criteria.

Artikel 4 Voorziening in natura

1.

Als een voorziening in natura wordt verstrekt, is de bruikleenovereenkomst, de huurovereenkomst of de dienstverleningsovereenkomst tussen het bestuur en de aanvrager, of tussen de leverancier en de aanvrager van toepassing, tenzij de voorziening in eigendom wordt gegeven.

2.

Een voorziening die in natura, in bruikleen is verstrekt, kan, zodra deze niet meer gebruikt wordt, door het bestuur worden opgehaald en voor hervrestrekking beschikbaar worden gesteld.

Artikel 5 Financiële tegemoetkoming

Bij verstrekking van een financiële tegemoetkoming worden de toepasselijke voorwaarden zoals genoemd in het Besluit maatschappelijke ondersteuning Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân in de beschikking opgenomen.

Artikel 6 Persoonsgebonden budget

1.

Op het persoonsgebonden budget zoals genoemd in artikel 6 van de wet, zijn de volgende voorwaarden van toepassing:

- a. een persoonsgebonden budget wordt alleen verstrekt ten aanzien van individuele voorzieningen;
- b. de omvang van het persoonsgebonden budget is de tegenwaarde van de in de betreffende situatie goedkoopst adequate te verstrekken voorziening in natura, indien nodig aangevuld met een vergoeding voor instandhoudingskosten, zoals vastgelegd in het Besluit maatschappelijke ondersteuning Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân;
- c. de wijze waarop het persoonsgebonden budget wordt vastgesteld wordt door het bestuur vastgelegd in het Besluit maatschappelijke ondersteuning Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân;
- d. Sub d is komen te vervallen bij de laatste wijziging op 2 april 2008;

e. als een voorziening in bruikleen zou worden verstrekt, doch de aanvrager kiest ervoor de voorziening als persoonsgebonden budget te ontvangen, geeft het bestuur in de beschikking waarmee het persoonsgebonden budget wordt verstrekt aan, op welke wijze de aanvrager de voorziening moet terugbetalen of teruggeven als deze voor afloop van de afschrijvingstermijn niet meer wordt gebruikt.

2.

De toekenning van het te verstrekken persoonsgebonden budget, de omvang en de looptijd ervan worden bij beschikking vastgesteld.

3.

Bij de beschikking wordt een program van eisen verstrekt waarin aangegeven is aan welke vereisten de met het persoonsgebonden budget te verwerven voorziening dient te voldoen.

4.

Na verzending van de beschikking wordt het persoonsgebonden budget ter beschikking gesteld door storting op de rekening van de aanvrager.

5.

Het bestuur controleert of het verstrekte persoonsgebonden budget besteed is aan het doel waarvoor het verstrekt is. De budgethouder is verplicht de daarvoor noodzakelijke stukken, zoals genoemd in het Besluit maatschappelijke ondersteuning Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân, op verzoek van het bestuur per omgaande te verstrekken.

6.

Na ontvangst van de in het vorige lid bedoelde bescheiden wordt door het bestuur beoordeeld of er aanleiding bestaat het persoonsgebonden budget geheel of ten dele terug te vorderen of te verrekenen.

Artikel 7 Eigen bijdragen en eigen aandeel

Bij het verstrekken van individuele voorzieningen op grond van de wet is de aanvrager een eigen bijdrage verschuldigd of wordt de financiële tegemoetkoming afgestemd op het inkomen. Het bestuur legt in het Besluit maatschappelijke ondersteuning Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân de omvang van deze eigen inbreng vast.

Hoofdstuk 3 Huishoudelijke verzorging

Artikel 8 Het recht op en de vormen van huishoudelijke verzorging

1.

Een aanvrager heeft recht op een voorziening voor het voeren van zijn huishouden als hij door zijn beperking, rekening houdend met de beschikbaarheid van gebruikelijke zorg, niet of onvoldoende in staat is tot het verzorgen van zichzelf of van de leefeenheid waartoe hij behoort of als eventueel aanwezige mantelzorgers hier niet of niet meer in kunnen voorzien.

2.

De door het bestuur, ter compensatie van beperkingen ten gevolge van ziekte of gebrek bij het voeren van een huishouden, te verstrekken voorziening kan bestaan uit:

- a. een algemene voorziening waaronder algemene huishoudelijke verzorging;
- b. huishoudelijke verzorging in natura;
- c. een persoonsgebonden budget te besteden aan huishoudelijke verzorging.

Artikel 9 Primaat van de algemene huishoudelijke verzorging

1.

Een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g. onderdeel 5 en 6 van de wet kan voor de in artikel 8 lid 2 onder a. vermelde voorziening in aanmerking worden gebracht indien aantoonbare beperkingen op grond van ziekte of gebrek een voorziening voor het voeren van de huishouding noodzakelijk maken en de algemene huishoudelijke verzorging dit snel en adequaat kan oplossen.

2.

Een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g, onderdeel 5 en 6 van de wet kan voor de in artikel 8 onder b en c vermelde voorzieningen in aanmerking worden gebracht als

- a. de in het eerste lid genoemde voorziening een onvoldoende oplossing biedt of;
- b. de in het eerste lid genoemde voorziening niet beschikbaar is.

Artikel 10 Weigeringsgronden

In afwijking van het gestelde in artikel 8 lid 1 weigert het bestuur een voorziening voor de huishoudelijke verzorging:

- a. indien tot de leefeenheid waar deze aanvrager deel van uitmaakt een of meer huisgenoten behoren die wel in staat zijn het huishoudelijk werk te verrichten;
- b. indien de aanvraag betrekking heeft op een woonruimte die niet bedoeld is voor permanente bewoning.

Artikel 11 Omvang van de huishoudelijke verzorging

De omvang van de voorziening wordt nader uitgewerkt en vastgelegd in het Besluit maatschappelijke ondersteuning Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân.

Artikel 12 Omvang en bedrag van het persoonsgebonden budget

De vastgestelde bedragen welke voor voorzieningen voor het voeren van een huishouding in de vorm van een persoonsgebonden budget worden verstrekt en de wijze waarop deze tot stand komen, worden door het bestuur vastgelegd in het Besluit maatschappelijke ondersteuning Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân.

Hoofdstuk 4 Woonvoorzieningen

Artikel 13 Het recht op en de vormen van woonvoorzieningen

1.
Een aanvrager kan voor een woonvoorziening in aanmerking komen als deze voorziening noodzakelijk is voor het compenseren van de belemmeringen die de aanvrager ondervindt bij het normale gebruik van de woning.
2.
De door het bestuur, ter compensatie van belemmeringen bij het normale gebruik van de woning, te verstrekken woonvoorziening kan bestaan uit:
 - a. een algemene woonvoorziening;
 - b. een woonvoorziening in natura;
 - c. een persoonsgebonden budget te besteden aan een woonvoorziening;
 - d. een financiële tegemoetkoming in de kosten van een woonvoorziening.

Artikel 14 Primaat algemene woonvoorziening

1.
Een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g, onderdeel 5 en 6 van de wet kan voor de in artikel 13 lid 2 onder a vermelde voorziening in aanmerking worden gebracht indien aantoonbare beperkingen op grond van ziekte of gebrek een aanpassing aan de woning noodzakelijk maken en de algemene woonvoorziening dit snel en adequaat kan oplossen.
2.
Een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g, onderdeel 5 en 6 van de wet kan voor de in artikel 13 lid 2 onder b, c en d vermelde voorziening in aanmerking worden gebracht indien de in het vorige lid genoemde oplossing niet aanwezig is of niet tot een snelle en adequate oplossing leidt.
3.
Het bestuur kan ten behoeve van het realiseren van algemene woonvoorzieningen een financiële tegemoetkoming verlenen.

Artikel 15 Soorten individuele woonvoorzieningen

1.
De in artikel 13 onder b, c en d genoemde voorzieningen kunnen bestaan uit een financiële tegemoetkoming in de kosten van:
 - a. verhuizing- en herinrichting;
 - b. een bouwkundige of woontechnische woonvoorziening;
 - c. een niet bouwkundige of niet woontechnische woonvoorziening;
 - d. een uitruimte;

- e. onderhoud, keuring en reparatie;
- f. tijdelijke huisvesting;
- g. huurderiving;
- h. verwijderen van voorzieningen.

2.

Het bestuur kan de in artikel 15 lid 1 onder b en c genoemde voorzieningen ook als voorziening in natura verstrekken.

3.

Woonvoorzieningen waarvan de kostprijs beneden het bedrag ligt zoals vastgelegd in het Besluit maatschappelijke ondersteuning, worden niet in bruikleen verstrekt.

Artikel 16 Primaat van verhuizing; ontruiming; aanpassing woning en uitruimte

1.

Een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g, onderdeel 5 en 6 van de wet kan voor een voorziening als bedoeld in artikel 15 onder a in aanmerking worden gebracht wanneer aantoonbare beperkingen als gevolg van ziekte of gebrek het normale gebruik van de woning belemmeren.

2.

Een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g, onderdeel 5 en 6 van de wet of een persoon die op verzoek van het bestuur, ten behoeve van een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g, onderdeel 5 en 6 van de wet, de woning heeft ontruimd, kan voor een voorziening als bedoeld in artikel 15 onder a in aanmerking worden gebracht.

3.

Een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g, onderdeel 5 en 6 van de wet kan voor een voorziening als bedoeld in artikel 15 onder b en c in aanmerking worden gebracht wanneer de in het eerste lid genoemde voorziening niet mogelijk is of niet de goedkoopst adequate voorziening is.

4.

Een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g, onderdeel 5 en 6 van de wet kan voor een voorziening als bedoeld in artikel 15, onder d in aanmerking worden gebracht wanneer sprake is van een op basis van aantoonbare beperkingen op grond van ziekte of gebrek aanwezige gedragsstoornis met ernstig ontremd gedrag tot gevolg waarbij alleen het zich kunnen afzonderen kan leiden tot een situatie waarin deze persoon tot rust kan komen.

Artikel 17 Primaat van de losse woonunit

Indien een bouwkundige woonvoorziening bestaat uit een aanbouw aan of een aanzienlijke verbouwing van een woning die het eigendom is van een verhuurder, die niet bereid is de aangepaste woning blijvend ter beschikking te stellen van personen die op basis van aantoonbare beperkingen ten gevolge van ziekte of gebrek behoefte hebben aan een dergelijke woning, zal het bestuur een herplaatsbare losse woonunit verstrekken indien daartegen geen bezwaren van overwegende aard bestaan.

Artikel 18 Uitsluitingen

Geen woonvoorziening wordt verstrekt ten behoeve van het verblijf in hotels of pensions, trekkerswoonwagens, kloosters, tweede woningen, vakantiewoningen, recreatiewoningen, onzelfstandige woonruimten die niet voldoen aan artikel 11, eerste lid, onderdeel b. van de Wet op de huurtoeslag en specifiek op personen met een beperking en ouderen gerichte woongebouwen voor wat betreft voorzieningen in gemeenschappelijke ruimten of voorzieningen die bij nieuwbouw of renovatie zonder noemenswaardige meerkosten meegenomen kunnen worden.

Artikel 19 Hoofdverblijf

1.
Een woonvoorziening wordt slechts verstrekt indien de aanvrager zijn hoofdverblijf heeft of zal hebben in de woning waaraan de voorziening wordt getroffen.
2.
In afwijking van het gestelde in het eerste lid kan een woonvoorziening getroffen worden voor het bezoekbaar maken van één woning indien de aanvrager zijn hoofdverblijf heeft in een AWBZ-instelling.
3.
De aanvraag voor het bezoekbaar maken wordt ingediend bij de Dienst voor zover de aan te passen woning staat op het grond gebied van de bij de Dienst aangesloten gemeenten.
4.
De woonvoorziening betreft slechts het bezoekbaar maken van de in het tweede lid bedoelde woonruimte met een door het bestuur in het Besluit maatschappelijke ondersteuning Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân vast te leggen maximumbedrag.
5.
Onder bezoekbaar maken wordt uitsluitend verstaan dat de aanvrager de desbetreffende woning, de woonkamer en een toilet kan bereiken en gebruiken met voorzieningen die hiervoor noodzakelijk zijn.

Artikel 20 Beperkingen

1.
De aanvraag voor een woonvoorziening als bedoeld in dit hoofdstuk wordt geweigerd indien:
 - a. de noodzaak tot het treffen van de woonvoorziening het gevolg is van een verhuizing waartoe op grond van belemmeringen bij het normale gebruik van de woning ten gevolg van ziekte of gebrek geen aanleiding bestond en er geen andere belangrijke redenen aanwezig was;
 - b. de aanvrager niet is verhuisd naar de voor zijn of haar beperkingen op dat moment beschikbare meest geschikte woning, tenzij daarvoor tevoren schriftelijk toestemming is verleend door het bestuur;

- c. deze betrekking heeft op voorzieningen in gemeenschappelijke ruimten;
- d. de woonvoorziening aangevraagd wordt op een moment dat op basis van leeftijd, gezinssituatie of woonsituatie van de aanvrager te voorzien was dat deze voorziening noodzakelijk zou zijn en er geen sprake is van een onverwacht optredende noodzaak;
- e. verhuisd is vanuit of naar een woonruimte die niet geschikt is het gehele jaar door bewoond te worden, verhuisd is naar een AWBZ-instelling of een andere instelling gericht op het verstrekken van zorg, of er in de verlaten woonruimte geen problemen met het normale gebruik van de woning zijn ondervonden;
- f. de beperking of de ondervonden problemen bij het normale gebruik van de woning voortvloeien uit de aard van de in de woning gebruikte materialen;
- g. voor zover de gevraagde voorzieningen betrekking hebben op een hoger niveau dan het uitrustingsniveau voor sociale woningbouw;
- h. er geen rechtstreeks oorzakelijk verband bestaat tussen de beperking of het probleem en één of meer bouwkundige of woontechnische kenmerken van de woning;
- i. het een woonvoorziening betreft waarvan de kosten lager zijn dan het bedrag zoals vastgelegd in het Besluit maatschappelijke ondersteuning.
- j. het een bouwkundige of woontechnische aanpassing betreft waarvan de kosten gelijk zijn aan of meer bedragen dan is vastgelegd in het Besluit maatschappelijke ondersteuning, tenzij weigering van die voorziening, gelet op het belang dat de wet beoogt te beschermen, zou leiden tot onbillijkheden van overwegende aard. De beoordeling hiervan ligt bij het bestuur.

Artikel 21 Terugbetaling bij verkoop

De eigenaar-bewoner, die krachtens deze Verordening een woonvoorziening heeft ontvangen, dient bij verkoop van deze woning binnen een periode van 10 jaar na gereedmelding van de voorziening, deze verkoop van de woning onverwijld aan het bestuur te melden.

De aanpassingskosten van de woning dienen op basis van een afschrijvingsregeling te worden terugbetaald vanaf een bedrag van €10.000,-.

In het Besluit maatschappelijke ondersteuning Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân is de door het bestuur vastgestelde afschrijvingsregeling vastgelegd.

Hoofdstuk 5 Vervoersvoorzieningen

Artikel 22 Het recht op en de vormen van vervoersvoorzieningen

1.

Een aanvrager als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g, onderdeel 5 en 6 van de wet kan voor de in artikel 2 vermelde voorzieningen in aanmerking worden gebracht indien er sprake is van een individuele vervoersbehoefte en hij aantoonbare beperkingen op grond van ziekte of gebrek ondervindt die het gebruik van het openbaar vervoer of het bereiken van het openbaar vervoer onmogelijk maken of ernstig beperken.

2.

De door het bestuur, ter compensatie van beperkingen bij het zich lokaal verplaatsen, te verstrekken voorziening kan bestaan uit:

- a. een algemene voorziening waaronder een collectieve vervoersvoorziening;
- b. een vervoersvoorziening in natura;
- c. een persoonsgebonden budget te besteden aan een vervoersvoorziening;
- d. een financiële tegemoetkoming vervoersvoorziening.

Artikel 23 Het recht op een (algemene) vervoersvoorziening

1.

Een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g, onderdeel 5 en 6 van de wet kan voor de in artikel 22 onder a. vermelde voorziening in aanmerking worden gebracht indien aantoonbare beperkingen op grond van ziekte of gebrek:

- a. het gebruik van het openbaar vervoer of;
- b. het bereiken van het openbaar vervoer onmogelijk maken.

2.

Wanneer gehuwden beide beperkingen ondervinden op het gebied van het zich lokaal verplaatsen waardoor beide een vervoersvoorziening behoeven, kan de vervoersvoorziening worden afgestemd op hun gezamenlijke vervoersbehoefte. Is er sprake van een samenvallende vervoersbehoefte dan kan volstaan worden met een enkele voorziening. Vallen de behoeften niet samen, of slechts ten dele, dan kan tweemaal een vervoersvoorziening worden verstrekt waarbij de hoogte van de financiële tegemoetkoming per persoon maximaal 75% van het normbedrag betreft.

Artikel 24 Primaat van het collectief vervoer

Een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g, onderdeel 5 en 6 van de wet kan voor de in artikel 22, onder b., c. en d. vermelde voorziening in aanmerking worden gebracht wanneer:

- a. aantoonbare beperkingen op grond van ziekte of gebrek het gebruik van een collectief systeem als bedoeld in artikel 22, onder a., onmogelijk maken dan wel;
- b. een collectief systeem als bedoeld in artikel 22, onder a., niet aanwezig is;
- c. dan wel als aanvulling op het collectief vervoer.

Artikel 25 Keuzemogelijkheid vervoersvoorziening

1.

Een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g, onderdeel 5 en 6 van de wet die is aangewezen op een voorziening als bedoeld in artikel 22 onder a. wordt de keuze gelaten om van deze voorziening gebruik te maken, dan wel in aanmerking te komen voor een financiële tegemoetkoming zoals geregeld in het Besluit maatschappelijke ondersteuning Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân.

2.

Lid 2 is komen te vervallen bij de laatste wijziging op 2 april 2008.

Artikel 26 Algemeen gebruikelijke vervoersvoorzieningen

Indien het huidige netto inkomen van een ongehuwde aanvrager of het gezamenlijk inkomen van de gehuwde aanvrager meer bedraagt dan 1,5 maal het van op de situatie van toepassing zijnde inkomen zoals vastgelegd in de Wet werk en bijstand, wordt het bezit van een personenauto algemeen gebruikelijk geacht, zodat een auto of een met een auto vergelijkbare voorziening en de daarmee samenhangende gebruiks- en onderhoudskosten evenals een taxikostenvergoeding niet in aanmerking komen voor verstrekking, (financiële) vergoeding of een persoonsgebonden budget.

Artikel 27 Omvang vervoersvoorziening

1.

Bij de te verstrekken vervoersvoorziening wordt ten aanzien van de vervoersbehoefte ten behoeve van maatschappelijke participatie uitsluitend rekening gehouden met de verplaatsingen in de directe woon- en leefomgeving in het kader van het leven van alledag, tenzij zich een uitzonderingssituatie voordoet waarbij het gaat om een bovenregionaal contact, dat uitsluitend door de aanvrager zelf bezocht kan worden, terwijl het bezoek voor de aanvrager noodzakelijk is om dreigende vereenzaming te voorkomen.

2.

De omvang van de te verstrekken vervoersvoorziening voor maatschappelijke participatie door middel van lokale verplaatsingen zal in het Besluit maatschappelijke ondersteuning Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân worden vastgelegd.

Hoofdstuk 6 Rolstoelvoorzieningen

Artikel 28 Het recht op en de vormen van rolstoelvoorzieningen

1.

Een aanvrager als bedoeld in artikel 1, eerste lid onder g. onderdeel 5 en 6 van de wet kan voor een rolstoelvoorziening in aanmerking komen als er sprake is van een vastgestelde verplaatsingsbehoefte buiten de woning en aantoonbare beperkingen op grond van ziekte of gebrek regelmatig zittend verplaatsen noodzakelijk maken en hulpmiddelen die op grond van de AWBZ of een andere regeling worden verstrekt, geen adequate oplossing bieden.

2.

De door het bestuur, ter compensatie van beperkingen bij het verplaatsen in en om de woning dan wel voor sportbeoefening te verstrekken voorziening kan bestaan uit:

- a. een algemene voorziening waaronder een algemene rolstoelvoorziening;
- b. een rolstoelvoorziening in natura;
- c. een persoonsgebonden budget te besteden aan een rolstoelvoorziening;
- d. een persoonsgebonden budget te besteden aan een sportrolstoel.

Artikel 29 Algemene rolstoelvoorziening voorliggend bij incidenteel rolstoelgebruik en sportrolstoel

1.

Een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g., onderdeel 5 en 6 van de wet kan voor de in artikel 28, onder a. vermelde voorziening in aanmerking worden gebracht indien aantoonbare beperkingen op grond van ziekte of gebrek het incidenteel zittend verplaatsen in en rond de woning noodzakelijk maken en hulpmiddelen die verstrekt worden op grond van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten of een andere wettelijke regeling geen adequate oplossing bieden.

2.

Een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g., onderdeel 5 en 6 van de wet kan voor de in artikel 28, onder b. en c. vermelde voorziening in aanmerking worden gebracht indien aantoonbare beperkingen op grond van ziekte of gebrek dagelijks zittend verplaatsen in en om de woning noodzakelijk maken en hulpmiddelen die verstrekt worden op grond van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten of een andere wettelijke regeling geen adequate oplossing bieden.

3.

Een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g, onderdeel 5 en 6 van de wet kan voor de in artikel 28, onder d. vermelde voorziening in aanmerking worden gebracht indien aantoonbare beperkingen op grond van ziekte of gebrek sportbeoefening zonder sportrolstoel onmogelijk maken.

Artikel 30 Aanspraak op rolstoelvoorzieningen voor AWBZ-bewoners

In uitzondering op het gestelde in artikel 29, tweede lid komt een persoon die verblijft in een op grond van artikel 5 van de Wet toelating zorginstellingen erkende instelling uitsluitend voor een rolstoel in aanmerking indien hij geen recht heeft op een rolstoel, verstrekt op grond van de AWBZ.

Hoofdstuk 7 Het verkrijgen van voorzieningen en het motiveren van besluiten

Artikel 31 Gebruik aanvraagformulier

Een aanvraag dient te worden ingediend door middel van één van de door het bestuur ter beschikking gestelde formulieren.

Artikel 32 Relatie met de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten

De aanvraag dient te worden ingediend bij het WMO loket van de Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân, in welk loket zowel aanvragen voor voorzieningen inzake de wet alsook aanvragen zorg inzake de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten kunnen worden ingediend.

Artikel 33 Inlichtingen, onderzoek, advies

1.

Het bestuur is bevoegd om, voor zover dit van belang kan zijn voor de beoordeling van het recht op een voorziening, degene door wie een aanvraag is ingediend:

- a. op te roepen in persoon te verschijnen op een door het bestuur te bepalen plaats en tijdstip en hem te ondervragen;
- b. op een door het bestuur te bepalen plaats en tijdstip door een of meer daartoe aangewezen deskundigen te doen ondervragen en/of onderzoeken.

2.

Het bestuur vraagt een door hen daartoe aangewezen gekwalificeerde instantie om advies indien:

- a. de gevraagde voorziening om medische redenen wordt afgewezen;
- b. het bestuur dat overigens gewenst vindt.

3.

Een aanvrager is verplicht aan het bestuur of de door hen aangewezen adviesinstantie die gegevens te verschaffen of te doen verschaffen die noodzakelijk zijn voor de beoordeling van de aanvraag.

4.

Bij de advisering zoals genoemd in het eerste lid wordt door de adviseur gebruik gemaakt van de systematiek zoals neergelegd in de International Classification of Functions, Disabilities and Impairments, de zogenaamde ICF classificatie.

Artikel 34 Overeenkomsten met derden

1.

Het bestuur is bevoegd ter uitvoering van deze Verordening overeenkomsten met derden te sluiten. Hieronder worden in ieder geval verstaan overeenkomsten betreffende de indicering, advisering en verstrekking van voorzieningen.

2.

- a. In beginsel wordt de indicatiestelling toegang tot de Wmo voorzieningen uitgevoerd door het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ);
- b. Het bestuur is bevoegd om bepaalde indicatiestellingen zelf uit te voeren;
- c. Het bestuur is bevoegd van het bepaalde in sub a. van dit lid af te wijken en de indicering te laten verzorgen door een ander gekwalificeerd orgaan dan wel instelling.

Artikel 35 Samenhangende afstemming

Het bestuur legt in het Besluit maatschappelijke ondersteuning Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân regels vast omtrent de wijze waarop de verkrijging van individuele voorzieningen samenhangend wordt afgestemd op de situatie van de aanvrager.

Artikel 36 Wijzigingen in de situatie

Degene aan wie krachtens deze Verordening een voorziening is verstrekt, is verplicht aan het bestuur mededeling te doen van feiten en omstandigheden, waarvan redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat deze van invloed kunnen zijn op het recht op een voorziening.

Artikel 37 Intrekking van een voorziening

1.

Het bestuur kan een beschikking, genomen op grond van deze Verordening, geheel of gedeeltelijk intrekken indien:

- a. niet is voldaan aan de voorwaarden gesteld bij of krachtens deze Verordening;
- b. op grond van gegevens beschikt is en gebleken is dat de gegevens zodanig onjuist waren dat, waren de juiste gegevens bekend geweest, een andere beslissing zou zijn genomen;
- c. ingeval van overlijden.

2.

Een besluit tot verlening van een financiële tegemoetkoming of een persoonsgebonden budget kan worden ingetrokken indien blijkt dat de tegemoetkoming of het budget binnen zes maanden na uitbetaling niet is aangewend voor de bekostiging van het middel waarvoor de verlening heeft plaatsgevonden.

Artikel 38 Terugvordering

1.

Ingeval een voorziening is ingetrokken kan op basis daarvan reeds uitbetaalde financiële tegemoetkoming of persoonsgebonden budget worden teruggevorderd.

2.

In geval het recht op een in eigendom verstrekte voorziening is ingetrokken kan deze voorziening worden teruggevorderd indien de voorziening is verleend op basis van onjuist verstrekte gegevens.

Hoofdstuk 8 Slotbepalingen

Artikel 39 Hardheidsclausule

Het bestuur kan in bijzondere gevallen ten gunste van de aanvrager afwijken van de bepalingen van deze Verordening, indien toepassing van de Verordening tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

Artikel 40 Indexering

Het bestuur kan de bedragen die in het kader van deze Verordening zijn opgenomen in het Besluit maatschappelijke ondersteuning van de Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân, jaarlijks per 1 januari aanpassen. Deze aanpassing vindt plaats overeenkomstig de prijsontwikkeling van het consumentenprijsindex-cijfer (CPI) 'alle huishoudens' van het Centraal Bureau voor de Statistiek. Hierbij wordt om praktische redenen het jaargemiddelde (voortschrijdend 12-maandsgemiddelde) van de periode september t/m augustus voorafgaand aan de datum van aanpassing genomen.

Artikel 41 Evaluatie

Het door het Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân gevoerde beleid wordt eenmaal per jaar geëvalueerd. Indien de evaluatie daartoe aanleiding geeft wordt deze Verordening aangepast. Hiertoe wordt jaarlijks na de inwerkingtreding van de Verordening aan het bestuur een verslag over de doeltreffendheid en de effectiviteit van de Verordening in de praktijk gestuurd. Bij de evaluatie wordt het inspraakorgaan ten behoeve van het Wmo, als bedoeld in de Algemene InspraakVerordening van de Dienst, betrokken.

Artikel 42 Overgangsrecht

De AWBZ-indicaties huishoudelijke verzorging lopen door tot dat herindicaties door de Dienst hebben plaats gevonden.

Artikel 43 Voorgenomen wetswijziging

Het bestuur stelt nadere regels ten aanzien van de voorgenomen wijziging van de wet die vermoedelijk per 1 januari 2010 zal plaatsvinden. Voor zover bekend op het moment van vaststelling van deze verordening zal er een wijziging plaatsvinden ten aanzien van de positie van alfahulpen, het verlenen van zorg middels een financiële compensatie en de overlegbepaling ten aanzien van het overnemen van personeel bij wijziging van zorgaanbieder na aanbesteding.

Artikel 44 Inwerkingtreding

Deze Verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2010.

Artikel 45 Citeertitel

Deze Verordening wordt aangehaald als:
Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Dienst Sociale Zaken en
Werkgelegenheid Noardwest Fryslân.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het bestuur van de Dienst Sociale Zaken en
Werkgelegenheid Noardwest Fryslân, op 16 september 2009.

De voorzitter,

De secretaris,

wg. Th. Twerda

wg. R.A.F. Jansen MPM

Toelichting op de Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân.

Inleiding

Het op 27 mei 2005 ingediende wetsvoorstel 30131 “Nieuwe regels betreffende maatschappelijke ondersteuning”, de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), is op 14 februari 2006 in de Tweede Kamer met alleen de stemmen van de Socialistische Partij tegen aangenomen. Aan deze bijna unanieme stemming is een behandeling voorafgegaan die de wet een ander aanzicht heeft gegeven. De consequenties hiervan zijn niet direct te overzien: ook de Wet maatschappelijke ondersteuning is een wet die verdere invulling behoeft en uiteindelijk door jurisprudentie een duidelijke vorm zal krijgen. Bij de Wet maatschappelijke ondersteuning is dan bovendien nog sprake van het gegeven dat het kernbegrip van de wet, het zogenaamde compensatiebeginsel, bij amendement aan de wet is toegevoegd, waardoor een begripsomschrijving van dit cruciale begrip ontbreekt, met het gevolg dat de toelichting op het amendement uitgangspunt is voor de vormgeving van dit compensatiebeginsel. De Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning geeft invulling aan de in de Wet maatschappelijke ondersteuning gegeven opdracht regels te stellen bij Verordening. In deze Verordening is vorm gegeven aan het compensatiebeginsel zonder de regels van de Wvg (Wvg) en de regels rond de functie huishoudelijke verzorging uit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) geheel los te laten. Dit is van belang om niet een vacuüm te laten ontstaan, te meer daar het overgangsrecht zoals geregeld in de Wmo bestaande cliënten maximaal één jaar het behoud van de oude rechten op grond van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten of de Wvg biedt. Het overgangsrecht gaat er ook van uit dat voor alle nieuwe aanvragers nog drie maanden nadat de Dienst Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning is vastgesteld de “oude” regels uit Wvg en AWBZ gelden. Gevolg hiervan is dat als de Dienst vanaf 1 januari 2007 voor nieuwe aanvragers ook direct nieuw beleid wil voeren, haar Verordening op 1 oktober 2006 door het bestuur moet hebben laten vaststellen. Dat betekent dat de gehele procedure van voorbereiding, inclusief inspraak, voordien plaats moet hebben gehad. Dit heeft grote druk gezet op het zo snel mogelijk schrijven van deze Verordening. Dit is in het karakter van de Verordening terug te vinden: het is een Verordening die sterk geënt is op het aan de Wmo voorafgaande beleid. De tijdsdruk bood niet de mogelijkheid tot een uitgebreide reflectie op andere vormen van invulling. In de Verordening is met name uitwerking gegeven aan de artikelen 5, 6, 15, 19 en 26 Wmo. In de Wmo komen voorzieningen uit de Welzijnswet en voorzieningen uit de AWBZ en de Wvg bij elkaar. Voorzieningen uit de Welzijnswet worden als voorliggende voorzieningen aangeboden en worden daarom niet in deze Verordening opgenomen. De in deze Verordening opgenomen algemene voorzieningen zijn in principe ook als voorliggende voorzieningen te beschouwen, maar omdat de meeste algemene voorzieningen voor het eerst een plaats vinden in deze Verordening, zijn zij nog wel benoemd en van een primaat voorzien. Het is niet ondenkbaar dat deze algemene voorzieningen op termijn terug te vinden zullen zijn bij de onbenoemde voorliggende voorzieningen zoals maaltijdvoorziening en personenalarmering. Alle bedragen en bijbehorende regelgeving worden opgenomen in het Besluit maatschappelijke ondersteuning Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân. Ook voor de beleidsregels (beter bekend als het zogenaamde verstrekkingsboek) komt een nieuw exemplaar beschikbaar.

Algemene toelichting

De kern van de Wet maatschappelijke ondersteuning wordt gevormd door het begrip “compensatiebeginsel”. Dit begrip is bij amendement 65 in de Wmo opgenomen. Het begrip compensatiebeginsel is afkomstig van de Raad voor de Volksgezondheid en de Zorg. In hun briefadvies over de Wmo staat het volgende:

“Het verdient volgens de Raad aanbeveling om de wettelijke aanspraak op maatschappelijke ondersteuning te relateren aan aard en ernst van de beperking(en) van burgers, door gemeenten te verplichten zorg te dragen voor compensatie van deze beperking(en). En wel zodanig dat de burger met een beperking in een gelijkwaardige uitgangspositie wordt gebracht ten opzichte van de burger zonder beperking(en). De gemeente heeft hierin een resultaatsverplichting. Dit brengt met zich mee dat de gemeente zelf mag bepalen welke voorzieningen zij aanbiedt om het wettelijk vastgestelde doel/resultaat te bereiken. Teneinde tevens recht te doen aan het uitgangspunt dat daar waar mogelijk beroep gedaan wordt op de eigen verantwoordelijkheid van burgers moet het mogelijk zijn om aan de aanspraak op ondersteuning een inkomenstoets te koppelen. Omdat het om maatschappelijke participatie gaat, is dit te rechtvaardigen. Daartoe dienen op centraal niveau regels gesteld te worden. In het licht van de voorgestelde ‘compensatieplicht’ heeft het de voorkeur van de Raad om alleen individuele voorzieningen over te hevelen naar de WMO, zodat de wet een eenduidig karakter kan krijgen. In deze visie blijft naast de WMO een Welzijnswet bestaan, waarin de collectieve (gemeenschapgerichte) voorzieningen worden ondergebracht. Deze voorzieningen zijn immers algemeen van aard en bedoeld voor iedere ingezetene van de gemeente, ongeacht diens eventuele beperkingen. Voor deze voorzieningen acht de Raad het niet gewenst een wettelijke aanspraak in het leven te roepen. Deze aanbeveling heeft betrekking op het niveau van de aanspraak (c.q. voorziening), niet op het niveau van de uitvoering. Op het tweede niveau kan immers, ook bij een individuele aanspraak (bijvoorbeeld vervoer) een ‘collectieve’ voorziening worden aangewend (bijvoorbeeld openbaar vervoer). Door de aanspraak op ondersteuning niet te verankeren in een verplichting om bepaalde met name te noemen voorzieningen te verstrekken (zorgplicht), maar te omschrijven in termen van het te bereiken resultaat (compensatieplicht), kan onzekerheid ontstaan over wat nu precies als recht geldt. Om die reden is het volgens de Raad noodzakelijk om in de wet zelf op te nemen wanneer sprake is van een gelijkwaardige uitgangspositie van burgers. Dat is immers het resultaat waarop de gemeente, ook in rechte, kan worden aangesproken. Dit betekent dat geoperationaliseerd moet worden wat de termen ‘zelfredzaamheid’ en ‘maatschappelijke participatie’ betekenen: welke activiteiten moet iemand daarvoor tenminste kunnen uitvoeren? Door het te bereiken resultaat (de compensatie) als aangrijpingspunt te nemen is het volgens de Raad niet noodzakelijk in de wet zelf criteria op te nemen voor de indicatiestelling.”

Dit begrip is “vertaald” bij amendement en in de wet opgenomen. Het is met name de toelichting op het amendement dat informatie geeft over de bedoeling van de wetgever met het begrip compensatieplicht. De toelichting stelt:

“Ter vervanging van de verplichting gedurende drie jaar om te voorzien in met name genoemde producten en diensten strekt het nieuw geformuleerde artikel ertoe de algemene verplichting aan gemeenten op te leggen om beperkingen in de zelfredzaamheid op het gebied van het voeren van een huishouden, het zich verplaatsen in en om de woning en om

zich lokaal per vervoermiddel te verplaatsen, weg te nemen. Onder zelfredzaamheid wordt in dit verband verstaan het lichamelijke, verstandelijke, geestelijke en financiële vermogen om zelf voorzieningen te treffen die deelname aan het normale maatschappelijke verkeer mogelijk maken. Onder normale deelname aan het maatschappelijke verkeer wordt in ieder geval verstaan het kunnen voeren van een huishouden; het normale gebruik van een woning; het zich in en om de woning kunnen verplaatsen; het zich zodanig kunnen verplaatsen dat aansluiting kan worden gevonden bij regionale, bovenregionale en landelijke vervoerssystemen; het kunnen ontmoeten van andere mensen en het aangaan en onderhouden van sociale verbanden om op die manier te kunnen deelnemen aan het lokale sociaal-maatschappelijk leven. Voor de gemeentelijke uitvoeringspraktijk biedt de International Classification of Functions, Disabilities and Impairments (ICF classificatie) een uniform begrippenkader dat als grondslag kan dienen om de behoefte aan voorzieningen in individuele gevallen vast te stellen.

De opdracht om compenserende voorzieningen te treffen wordt met dit artikel bij wet gegeven. De normering ervan wordt overeenkomstig de bestuurlijke structuur van de wet op het lokale niveau bepaald met inachtneming van alle bepalingen over de totstandkoming van het lokale beleid en de betrokkenheid van burgers en cliënten daarbij.”

Omdat er geen begripsomschrijving van het begrip compensatiebeginsel in het amendement is opgenomen, is in de Verordening een begripsomschrijving opgenomen, in artikel 1.1. aanhef en onder b.

Het compensatiebeginsel geldt, zo geeft de tekst van artikel 4, lid 1 van de wet aan, voor de onderdelen:

- a. een huishouden te voeren,
- b. zich te verplaatsen in en om de woning,
- c. zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel en
- d. medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan.

Uitgaande van een overgang van de drie Wvg-terreinen woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen en rolstoelen plus de functie huishoudelijke verzorging uit de AWBZ naar de Wmo worden de onderdelen uit artikel 4 van de wet in deze Verordening als volgt uitgewerkt:

- a. onder het voeren van een huishouden wordt verstaan: zowel het wonen, met name de woonvoorzieningen, als de eerdere functie huishoudelijke verzorging, in deze Verordening huishoudelijke verzorging genoemd;
- b. zich verplaatsen in en om de woning: de rolstoel inclusief (uitsluitend) de sportrolstoel;
- c. zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel: de vervoersvoorzieningen uit de Wvg;
- d. het ontmoeten van medemensen en het daaruit volgende aangaan van sociale verbanden wordt beschouwd als doelstelling voor de eerste drie verstrekkingenterreinen.

Deze indeling is in deze Verordening terug te vinden in de hoofdstukindeling.

In artikel 4 van de wet wordt de gemeente opgedragen ten behoeve van de compensatie "voorzieningen te treffen". De wet stelt dus niet dat het steeds om individuele voorzieningen moet gaan. Om te voorzien in het snel en regelarm treffen van veel voorkomende eenvoudige voorzieningen is in deze Verordening het begrip algemene voorzieningen opgenomen. Dit type voorziening komt in de Wvg voor onder de noemer "collectief vervoer". In deze Verordening wordt het begrip algemene voorziening geïntroduceerd voor alle onderdelen van

het compensatiebeginsel. Kenmerkend voor algemene voorzieningen is dat de gemeente deze voorzieningen organiseert, inkoopt en ter beschikking stelt, los van of vooruitlopend op individuele aanvragen terzake. Het zal in de regel gaan om steunpunten, depots, pools, waar de betreffende voorzieningen op voorraad worden gehouden, al of niet op wijkniveau. De Verordening spreekt in concreto over algemene woonvoorzieningen, algemene huishoudelijke verzorging, scootermobielpools en rolstoelen voor incidenteel gebruik (rolstoelpools). De Verordening is in de definiëring van deze algemene voorzieningen niet limitatief, aangezien het een nieuw type voorziening betreft, waarvoor de komende jaren nieuwe invullingen zullen ontstaan.

Algemene voorzieningen zullen in de regel met een minimum aan procedures kunnen worden aangeboden: met geen of slechts een lichte toegangstoets en zonder eigen bijdragen.

Om te voorzien in een snelle en gedereguleerde verstrekking van eenvoudige voorzieningen is in deze Verordening het begrip algemene voorzieningen breder ingevuld dan alleen met collectief vervoer, zoals dat in de Wvg bekend was. Naast deze algemene voorzieningen zijn ook algemene vormen van woonvoorzieningen, huishoudelijke verzorging, alternatieve algemene vervoersvoorzieningen als scootermobielpools en algemene voorzieningen voor rolstoelen voor incidenteel gebruik opgenomen. Het specifieke van deze voorzieningen is gelegen in het algemene aanbod en de voordelen van deze algemene voorzieningen zijn een snelle en simpele oplossing van de problemen, zonder bureaucratie en zonder eigen bijdragen. In plaats van de soms complexe advisering wordt in dit kader van het veel lichtere begrip toegangsbeoordeling gebruik gemaakt.

De verschillende verstrekkingenterreinen worden in de volgende hoofdstukken behandeld. De laatste hoofdstukken zijn gereserveerd voor procedurele aspecten.

Artikelsgewijze toelichting

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

Ad a.

De omschrijving van het begrip ‘persoon met beperkingen’ is afgeleid van de begripsomschrijving van ‘beperkingen’ en van de verschillende terreinen waarvoor op grond van de wet voorzieningen kunnen worden verstrekt. Daarnaast is vanuit de Wet voorzieningen gehandicapten (Wvg) het onderdeel ‘aantoonbare beperkingen ten gevolge van ziekte of gebrek’ toegevoegd. Mede in verband met de begrenzing van de doelgroep is immers een objectief criterium nodig. Hierdoor blijft jurisprudentie op grond van de Wvg ten aanzien van dit onderdeel op dit begrip van toepassing. Aan deze formulering is de nieuwe doelgroep ‘personen met een chronisch psychisch of psychosociaal probleem’ toegevoegd. Deze doelgroep is afkomstig uit de AWBZ-regelgeving (Besluit zorgaanspraken).

De zelfredzaamheid en/of maatschappelijke participatie hebben in dit kader betrekking op het kunnen uitvoeren van activiteiten op het gebied van: het voeren van het huishouden, bij het normale gebruik van de woning, bij het verplaatsen in en om de woning, bij het lokaal verplaatsen per vervoersmiddel en bij het ontmoeten van medemensen.

Ad b.

Een voorziening is algemeen gebruikelijk wanneer een persoon zonder beperkingen, chronisch psychische problemen en psychosociale problemen, die in vergelijkbare persoonlijke omstandigheden als de aanvrager verkeert (v.w.b. inkomen, leeftijd etc.), naar maatschappelijke normen en redelijkerwijs de beschikking over een dergelijke voorziening zou kunnen hebben. Evenals onder de Wvg het geval was, is het ook onder de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) niet de bedoeling dat de gemeentelijke overheid (het bestuur) voorzieningen verstrekt, waarover de aanvrager, gezien zijn individuele situatie, ook zonder zijn handicap of beperking, zou kunnen beschikken.

Het begrip ‘algemeen gebruikelijk’ moet overigens niet worden verward met ‘gebruikelijke zorg’, zoals dat onder de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten is geformuleerd in beleidsregels. Het begrip “gebruikelijke zorg” komt onder de Wet maatschappelijke ondersteuning terug.

Ad c.

Dit begrip spreekt voor zich.

Ad d.

Het gaat hier om direct of uit voorraad beschikbare voorzieningen, die met een minimum aan bureaucratie kunnen worden verstrekt. Daarbij valt te denken aan een scala van reeds bestaande of nog te ontwikkelen voorzieningen: collectief vervoer, scootermobielpools, algemene woonvoorzieningen als klussendiensten en voorzieningendepots, rolstoelpools en vrijwilligersdiensten. De verstrekingsprocedure is eenvoudiger dan bij individuele voorzieningen: een beperkte toegangsbeoordeling, geen formele beslissing (beschikking) en geen eigen bijdragen. In de regel gaat het om eenvoudige en veel voorkomende voorzieningen die bedoeld zijn voor incidenteel of kortdurend gebruik. Kenmerk van algemene voorzieningen is tenslotte dat zij altijd in natura verstrekt worden en nooit als financiële

tegemoetkoming of persoonsgebonden budget. Op verzoek zal er aan de aanvrager wel een beschikking kunnen worden afgegeven, zodat rechtsbescherming gewaarborgd is.

Ad e.

De term ‘beperking’ is ontleend aan de ICF, de International Classification of Functioning, Disability, and Health, opgesteld door de Wereld Gezondheidsorganisatie (World Health Organisation, onderdeel van de Verenigde Naties). Het onder de toelichting op onderdeel 1.2 van dit artikel genoemde amendement-Miltenburg stelt over de ICF: “Voor de uitvoeringspraktijk biedt de International Classification of Functions, Disabilities and Impairments (ICF classificatie) een uniform begrippenkader dat als grondslag kan dienen om de behoefte aan voorzieningen in individuele gevallen vast te stellen.”

Ad f.

Dit begrip spreekt voor zich.

Ad g.

Besparingsbijdrage wordt niet opgelegd. Het begrip is daarmee overbodig geworden en komen te vervallen.

Ad h.

De invoering van het persoonsgebonden budget maakt het opnemen van het begrip ‘budgethouder’ noodzakelijk. De budgethouder is de persoon die de beschikking krijgt over het budget en over de besteding daarvan ook verantwoording af dient te leggen.

Ad i.

Het compensatiebeginsel is via het amendement-Miltenburg c.s. (30 131, nr. 65) aan het wetsvoorstel toegevoegd. In het amendement is geen begripsomschrijving van dit begrip opgenomen. Gevolg hiervan is dat er in de wet een begripsomschrijving van het cruciale begrip compensatiebeginsel ontbreekt. Daarom staat de begripsomschrijving van het compensatiebeginsel in de verordening. Voor de begripsomschrijving is gebruik gemaakt van het briefadvies van de Raad voor de Volksgezondheid en de Zorg, de ‘uitvinder’ van het compensatiebeginsel. Voor wat betreft de gelijkwaardige uitgangspositie is gebruik gemaakt van de toelichting op het amendement, evenals voor wat betreft de termen zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie. Het onderdeel ‘aantoonbare beperkingen op grond van ziekte of gebrek’ is afkomstig uit artikel 1, lid 1, onder a van de Wvg.

Ad j.

De bevoegdheid voor het vragen van een eigen bijdrage of eigen aandeel in de kosten van een voorziening vloeit voort uit artikel 15 lid 1 van de wet. Deze kan op het inkomen worden afgestemd, zij het dat daarvoor op basis van artikel 15 lid 3 van de wet bij Algemene Maatregel van Bestuur nadere regels kunnen worden gesteld. Van deze bevoegdheid wordt gebruik gemaakt door middel van het vaststellen van het Besluit maatschappelijke ondersteuning Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân.

Ad k.

Een financiële tegemoetkoming is een geldbedrag dat is bedoeld om een bepaalde voorziening te verwerven. Het is niet perse een kostendekkende vergoeding, maar een bedrag, bedoeld als tegemoetkoming in de kosten.

Ad l.

Dit begrip heeft geen nadere toelichting nodig.

Ad m.

Deze term voor zorg, waarvan verondersteld mag worden dat die binnen een leefeenheid van de persoon met de beperkingen geleverd kan worden, was ook al bekend onder de AWBZ en was uitgewerkt in het protocol gebruikelijke zorg. Wat aan zorg verwacht mag worden, hangt onder meer af van de woonsituatie, de leeftijd van de kinderen en de partner en de belastbaarheid van de leden van de leefeenheid.

Ad n.

Het bestuur heeft compensatieplicht voor personen met een beperking die wonen in het dienstgebied. Hiervan is sprake als de aanvrager zijn hoofdverblijf in het dienstgebied heeft. In eerste instantie geeft de gemeentelijke bevolkingsadministratie hierover uitsluitsel. Voor bepaalde gezondheidsinstellingen geldt dat de bewoners een briefadres elders kunnen aanhouden waardoor het hoofdverblijf anders moet worden vastgesteld. Een persoon die langer dan 6 maanden in een instelling binnen het Dienstgebied verblijft, wordt gelijkgesteld met een persoon die woonachtig is het Dienstgebied.

Het is noodzakelijk de zinsnede 'dan wel staan ingeschreven' op te nemen voor situaties waarin de aanvrager vanuit een andere gemeente naar het dienstgebied wil vertrekken en hier daadwerkelijk een woning wordt betrokken. Dit scheidt de mogelijkheid een aanvraag in te dienen bij de Dienst op het moment dat men er nog niet woonachtig is. Beoogd wordt aan te geven dat de aanvraag voor een aan te passen en te betrekken woning ingediend moet worden waar de aan te passen woning staat. Het bestuur kan dan overwegen of het aanpassen van de woning de goedkoopste adequate oplossing is of dat een reeds geschikte woning beschikbaar is. Ook in die gevallen dat een aanvraag wordt gedaan voor het bezoekerbaar maken van een woonruimte is bovenstaande formulering van belang.

Ad o.

Het uitgangspunt van deze begripsomschrijving ligt in het Protocol Gebruikelijke zorg, zoals tot aan de invoering van de wet door het Centrum Indicatiestelling Zorg werd toegepast als verzameling beleidsregels voor de AWBZ-indicatiestelling voor huishoudelijke zorg. Het is op enkele punten aangepast om te voorkomen dat problemen die in de AWBZ met dit begrip speelden ook naar de wet overgaan. Zo is in plaats van 'volwassenen' de term 'meerderjarigen' opgenomen en is het begrip 'gemeenschappelijke huishouding voeren' vervangen door het begrip 'gemeenschappelijk een woning bewonen'.

Ad p.

Bij het begrip huishoudelijke verzorging wordt er van uit gegaan dat iemand pas behoefte kan hebben aan huishoudelijke verzorging indien in dat huishouden in een voor hem geschikte woning is gesitueerd. De woonvoorzieningen en de huishoudelijke verzorging kunnen dus niet los van elkaar worden gezien.

Ad q.

Dit begrip is in de Verordening opgenomen naar aanleiding van de toelichting op amendement 65. Het ICF begrippen kader biedt de Dienst een algemeen en uniform geldend begrippenkader voor de uitvoeringspraktijk.

Ad r.

Algemene voorzieningen hebben in het kader van deze Verordening voorrang op individuele voorzieningen. Waar mogelijk zal eerst een algemene voorziening worden aangeboden, waar nodig zal een individuele voorziening worden verstrekt. Hoe de keuze zal worden gemaakt tussen beide categorieën voorzieningen hangt uiteraard helemaal af van de individuele situatie van de aanvrager. Door het bestuur vast te stellen beleidsregels zullen afwegingscriteria geven, verder zal een op de individuele situatie afgestemd medisch advies vaak van groot belang zijn. De algemene voorzieningen, nu nog genoemd in de vorm van een primaat, kunnen uitgroeien tot voorliggende voorzieningen en op den duur uit deze Verordening verdwijnen, wanneer zij zodanig functioneren dat zij gerekend kunnen worden tot de groep voorzieningen als maaltijdvoorzieningen en personenalarmering.

Ad s.

Het begrip 'leefeenheid' is in deze Verordening nader gedefinieerd. Het begrip komt uit het Protocol Gebruikelijke Zorg en wordt gedefinieerd om de voorziening vast te kunnen stellen onder inachtnaam van de gebruikelijke zorg. De leefeenheid kan bestaan uit gehuwden of met gehuwden gelijk te stellen personen die al dan niet samen met een of meer andere personen (minderjarigen of meerderjarigen) duurzaam een huishouden voeren. Onder gehuwden worden ook begrepen de ongehuwd samenwonenden en andere volwassenen die met elkaar en/ of kinderen samenwonen. Als er sprake is van kamerverhuur, wordt de huurder van de betreffende ruimte niet tot het huishouden c.q. de leefeenheid gerekend. Een soortgelijke positie nemen mensen in die vanwege hun zorgbehoefte op één adres ieder zelfstandig wonen. Daarbij kan gedacht worden aan woongemeenschappen van ouderen of gehandicapten (en soms kloosterlingen).

Ad t.

Deze begripsomschrijving is ontleend aan de toelichting op het amendement-Miltenburg c.s., dat het compensatiebeginsel aan de wet heeft toegevoegd.

Ad u.

De begripsomschrijving van het begrip 'mantelzorg' is ontleend aan de begripsomschrijving van 'mantelzorg' in de wet (artikel 1, lid 1 onder b van de wet). Mantelzorg wordt onderscheiden van de informele hulp en het in tijdsduur meer gestructureerde vrijwilligerswerk.

Ad v.

Het begrip 'meerkosten' hangt nauw samen met het begrip 'algemeen gebruikelijk'; deze twee begrippen zijn elkaars tegenhangers. De meerkosten zijn de kosten, die in een direct oorzakelijk verband staan met het compenseren van de ondervonden beperking of het psychosociaal probleem, zoals die zijn genoemd in artikel 1, lid 1, onder g. achtste volzin van de wet. Een met de persoon als de aanvrager vergelijkbaar persoon zonder die beperking of dat psychosociale probleem heeft deze meerkosten per definitie niet, omdat daarvoor in diens situatie geen noodzaak is. Mede op de bestrijding van deze meerkosten, dus de kosten die voor een persoon als de aanvrager niet algemeen gebruikelijk zijn, is de wet gericht.

Ad w.

Netto huurstijging: onder ac. wordt aangegeven wat de Dienst in het kader van het Besluit maatschappelijke ondersteuning verstaat onder stijging van huurlasten. Te allen tijde geldt dat de stijging van de huurlasten, ook al is deze niet relevant voor de draagkrachtvaststelling, in

een redelijke verhouding tot de kosten van de investering moet staan. Door de toevoeging van de zinsnede "overeenkomstig artikel 10. van de Huurprijzenwet woonruimte" wordt aangegeven dat de Dienst dit als uitgangspunt hanteert bij het bepalen van de stijging van de huurlasten. In dit artikel wordt gesteld dat de stijging van de huur in redelijke verhouding dient te staan tot de door de verhuurder bestede kosten van de ingreep. Ten einde te berekenen hoe hoog de stijging van huurlasten zal zijn als gevolg van het niet subsidiëren van een deel van de kosten van de woningaanpassing, kan de Dienst aldus uitgaan van de gebruikelijke afschrijvingstermijnen. Indien de Dienst de gebruikelijke afschrijvingstermijnen in deze berekeningen hanteert, kan op grond daarvan aangegeven worden wat de gevolgen van het niet subsidiëren van een deel van de kosten van de woonvoorziening voor de stijging van de huurlasten zal zijn en of deze stijging zich in redelijke mate verhoudt tot de investering die door de verhuurder moet worden gedaan. Het is dus zeker niet zo dat, wanneer de Dienst deze afschrijvingstermijnen bij deze berekeningen hanteert, de Dienst daarmee voorschrijft op welke wijze de huurder en verhuurder invulling moeten geven aan de wijze waarop het niet door subsidie gedekte deel wordt gefinancierd. Dat is immers een zaak van verhuurder en huurder. Het definiëren van het begrip netto huurtoeslag voorkomt dat de Dienst afhankelijk wordt van de afspraken tussen huurder en verhuurder.

Ad x.

Norminkomen: zoals bedoeld in artikel 4.1 eerste lid van de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB, is het Besluit Maatschappelijke Ondersteuning). In de Verordening is bepaald dat het bestuur uitvoering geeft aan artikel 15, eerste lid en artikel 19, eerste lid, van de Wet.

Het eerste lid van artikel 4.1 AMvB regelt wat het bestuur maximaal aan eigen betalingen voor de Wmo-voorzieningen per vier weken mag vragen of door het CAK mag laten opleggen. Het tweede lid van artikel 4.2 regelt hoe het bestuur dat maximum mag verlagen. In artikel 4.1, eerste lid, zijn vier groepen te onderscheiden, namelijk de groep ongehuwd die jonger is dan 65 jaar, de groep ongehuwd van 65 jaar en ouder, de groep gehuwd met een of beide personen jonger dan 65 jaar en de groep gehuwd waarbij beiden 65 jaar en ouder zijn. De in dit lid opgenomen inkomensgrenzen, zijn bedoeld om de eigen bijdrage mede afhankelijk te maken van het voor de betreffende groepen geldende sociale minimum. De hoogte ervan komt overeen met 120% van het verzamelinkomen op het sociaal minimum. Deze systematiek is afgeleid van de Regeling inzake financiële tegemoetkomingen en eigen bijdragen Wvg, waarin bepaald was dat de draagkracht die in aanmerking genomen kon worden, toenam indien het inkomen ten minste 1,5 maal het voor de betreffende persoon geldende sociaal minimum bedroeg.

De aldus geregelde maximale bijdrage kent derhalve de volgende variabelen:

1. de maximale eigen bijdrage die minima moeten betalen (minimaal maximum, vorm: vast bedrag);
2. de omvang van het inkomensafhankelijk deel van de eigen bijdrage (vorm: percentage marginale druk);
3. het startpunt van waar af de eigen bijdrage toeneemt met het inkomen (vorm: vast bedrag of een percentage van het relevante sociaal minimum).

Inkomen: Inkomen zoals bedoeld in artikel 4.2 van de AMvB

In het eerste en tweede lid is geregeld welk inkomen relevant is voor de maximale bijdrage die een ongehuwde persoon of gehuwde personen gezamenlijk in een kalenderjaar verschuldigd zijn. Het gaat om hetzelfde inkomensbegrip als geldt voor de extramurale bijdrage AWBZ. Ook gaat het om het inkomen over het tweede kalenderjaar voorafgaande aan het jaar waarin de maatschappelijke ondersteuning, het persoonsgebonden budget of de

financiële tegemoetkoming daarvoor, is verleend. Ook de uitzondering van het derde lid komt overeen met de regeling daarvoor op grond van de AWBZ. Hetzelfde geldt voor de definitieve vaststelling indien het derde lid is toegepast. De regeling hiervan is gelijk aan artikel 16e, vierde lid, van het Bijdragebesluit zorg.

Ad y.

Persoonsgebonden budget: een geldbedrag dat de aanvrager onder door het bestuur bepaalde voorwaarden mag besteden aan een compenserende voorziening naar zijn keuze. Nadere uitwerking omtrent de relatie tussen diverse compenserende voorzieningen en daarbij behorende persoonsgebonden budgetten vindt plaats in het Besluit maatschappelijke ondersteuning en het Uivoeringsbeleid van de Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân.

Onder persoonsgebonden budget wordt verstaan: een persoonsgebonden budget, waaronder de financiële vergoeding voor alfahulp bij huishoudelijke verzorging. Deze subcategorie treedt met ingang van 1 januari 2010 in werking in de Wmo.

Ad z.

Stijging woonlasten eigenaar-bewoner: in dit onderdeel wordt gesproken over de meest voordelige financiering. Hiermee wordt de cliënt aangestuurd om een financieringsregeling af te sluiten die zo min mogelijk netto lasten met zich meebrengt. De Dienst geeft met deze definitie aan dat er uitgegaan wordt van de meest voordelige vorm van financiering. De cliënt is uiteraard vrij om de niet door subsidie gedekte kosten op een andere manier te financieren. Deze andere, mogelijk duurdere, financiering zal er dan niet toe leiden dat de Dienst een hogere financiële tegemoetkoming verstrekt.

Ad aa.

Dit begrip spreekt voor zichzelf.

Ad bb.

Voorzieningen die in natura worden verstrekt zijn voorzieningen die niet in de vorm van geld maar in de vorm van goederen (hulpmiddel) of diensten (zorgverlening) worden verstrekt. Daarbij kan worden gedacht aan verstrekking in huur, in bruikleen, in eigendom of in de vorm van dienstverlening.

Ad cc.

Dit begrip spreekt voor zichzelf.

Ad dd.

Deze begripsomschrijving komt uit de toelichting op eerder reeds genoemde amendement-Miltenburg c.s., dat het compensatiebeginsel aan de wet heeft toegevoegd.

Artikel 2 Beperkingen

Lid 1, ad a.

Deze definitie is in zijn kern ontleend aan de Verordening Wvg en aan de wet aangepast. Wat langdurig noodzakelijk is, is afhankelijk van de concrete situatie. Het kan, in tijd uitgedrukt, gaan om twee maanden, bijvoorbeeld bij mensen die in een terminaal ziektestadium verkeren. Het kan ook gaan om veertig jaar, in situaties waarin de beperking bijvoorbeeld aangeboren is en stabiel van aard is. Kenmerk is in beide genoemde situaties dat de ondervonden beperking, naar de stand van de medische wetenschap op het moment van de aanvraag, onomkeerbaar is. Er is dus redelijkerwijs geen verbetering te verwachten in de situatie van de aanvrager. In dit kader zal de prognose van groot belang zijn. Zegt de prognose dat de betrokkene na enige tijd zonder de benodigde hulpmiddelen of aanpassingen zal kunnen functioneren, dan mag men van kortdurende noodzaak uitgaan. Bij een wisselend beeld, waarbij verbetering in de toestand periodes van terugval opvolgen, kan echter uitgegaan worden van een langdurige noodzaak. De medisch adviseur speelt bij het antwoord op de vraag of er al dan niet sprake is van een langdurige noodzaak voor de betreffende voorziening een belangrijke rol.

Voor langere tijd betekent in ieder geval dat wie tijdelijke beperkingen heeft, bijvoorbeeld door een ongeluk, terwijl vast staat dat de handicap van voorbijgaande aard is, niet voor een voorziening in het kader van deze Verordening in aanmerking komt. Betrokkene kan een beroep doen op de hulpmiddelendepots van de Thuiszorgorganisaties die opgezet zijn in het kader van de AWBZ. Uit deze depots kan men twee maal drie maanden een hulpmiddel gratis lenen, welke periode kan worden verlengd, zij het dat dan huur is verschuldigd. Waar precies de grens ligt tussen kortdurend en langdurig ligt zal van situatie tot situatie verschillen. Een uitzondering op de regel dat de aangevraagde voorziening langdurig noodzakelijk moet zijn, wordt gevormd door situaties waarin voor een afzienbare periode huishoudelijke verzorging nodig is, bijvoorbeeld bij ontslag uit het ziekenhuis na een opname of bij een ontregeld huishouden.

Lid 1, ad b.

Voorzieningen die in het kader van deze Verordening worden verstrekt dienen naar objectieve maatstaven gemeten zowel adequaat als de meest goedkope voorziening te zijn. Met nadruk wordt hierbij gesteld dat met het begrip adequaat bedoeld wordt: volgens objectieve maatstaven nog toereikend. Hoewel datgene wat de aanvrager als adequaat beschouwt mee zal moeten wegen in de beoordeling van het adequaat zijn van de voorziening, zal ook het criterium van het goedkoop zijn, de kosten van de voorziening, een rol spelen bij de uiteindelijke beoordeling van het al dan niet adequaat zijn van een voorziening. Het gaat immers om gemeenschapsgeld. Eigenschappen die kostenverhogend werken zonder dat zij de voorziening meer adequaat maken, zullen in principe niet voor vergoeding in aanmerking komen. Daarbij kan een overweging zijn dat de bruikbaarheid van een voorziening niet alleen door technische en functionele aspecten bepaald wordt. Tevens is het denkbaar dat een product dat duurder is dan een vergelijkbaar product, langer meegaat en dus uiteindelijk goedkoper is. Wat betreft het kwaliteitsniveau waarvan uitgegaan kan worden, moge het duidelijk zijn dat bij een verantwoord, maar ook niet meer dan dat, niveau dient te worden aangesloten. Het is uiteraard wel mogelijk een adequate voorziening te verstrekken die duurder is dan de goedkoopst adequate voorziening, mits de aanvrager bereid is het prijsverschil uit eigen middelen te betalen. Het begrip goedkoopst adequaat geeft het bestuur mogelijkheden tot sturen binnen het beleid.

Lid 1, ad c.

Het probleem van het individu dient op grond van de wet te worden gecompenseerd. Dat individuele probleem staat dan ook centraal bij de beoordeling van de aanvraag voor een voorziening op grond van de wet.

Lid 2 ad a.

Algemeen gebruikelijke voorzieningen zijn voorzieningen waarover een met de aanvrager vergelijkbare persoon, ook los van de beperking, zou kunnen beschikken.

Hiervan is sprake als:

- de voorziening niet specifiek op mensen met een beperking is gericht, en
- in de vrije handel verkrijgbaar is en
- niet aanzienlijk duurder is dan vergelijkbare producten met hetzelfde doel.

Deze voorzieningen hoeven niet te worden verstrekt. Dit beginsel wordt al tientallen jaren gehanteerd in de sociale wetgeving (AAW/WAO, voormalige Wet-Rea, Wvg) en heeft tot een omvangrijke jurisprudentie geleid, die is vastgelegd in de definitie van dit begrip, zoals die is opgenomen in artikel 1, onder b. van deze verordening. Wat in een concreet geval algemeen gebruikelijk is, hangt dus af van de aard van de gevraagde voorziening, wordt afgemeten aan de algemeen maatschappelijke normen van dat moment en is ter invulling van het bestuur.

Een voorbeeld: rolstoelen zijn nooit algemeen gebruikelijk. Een fiets daarentegen is ook voor een persoon met beperkingen algemeen gebruikelijk omdat in Nederland een ieder geacht kan worden te beschikken over een fiets. Om die reden komt de aanvrager met een beperking niet voor de verstrekking van een fiets in aanmerking. Heeft de aanvrager een speciale fiets (of een vervoersvoorziening ter vervangen van de fiets) nodig dan kunnen in principe - op grond van het feit dat de fiets algemeen gebruikelijk is - de kosten van een gewone fiets in mindering worden gebracht op de te verstrekken bijzondere uitvoering. Met name die financiële situatie van de aanvrager kan leiden tot een uitzondering op het beginsel dat geen algemeen gebruikelijke voorzieningen worden verstrekt. Uit jurisprudentie blijkt dat een dergelijke uitzondering zich voordoet als het inkomen van de aanvrager - mede ten gevolge van aantoonbare kosten ten gevolge van zijn beperking - onder het in diens situatie geldende bijstandsniveau dreigt te geraken. Een andere uitzondering is het ten gevolge van een plotseling optredende handicap moeten vervangen van zaken die nog niet zijn afgeschreven; dat zou zonder die handicap immers ook niet gebeuren.

Lid 2 ad b.

In de wet is, in tegenstelling tot de situatie bij de Wvg, geen specifieke bepaling opgenomen waaruit blijkt dat de compensatieplicht zich beperkt tot in het werkgebied van de Dienst woonachtige personen, hoewel artikel 11 van de wet spreekt over ingezetenen. Dit artikel moet opgenomen worden om te voorkomen dat er aanvragen binnenkomen bij de Dienst terwijl de aanvrager niet woonachtig is binnen het werkgebied van de Dienst.

Een uitzondering kan gemaakt worden voor personen die voornemens zijn een gemeente binnen het dienstgebied te verhuizen zoals omschreven in artikel 1 onder n. bij de definitie van het begrip hoofdverblijf.

Lid 2 ad c.

Van een voorliggende voorziening op grond van een andere wettelijke bepaling kan bijvoorbeeld sprake zijn bij een hulpmiddel die iemand op grond van de Algemene Bijzondere Ziektekosten kan ontvangen, zoals een rollator of een rolstoel voor iemand die in een instelling behandeld wordt. Het gaat hier dus niet altijd om Wmo-voorzieningen. Dit kunnen ook andersoortige voorzieningen betreffen vanuit een andere regeling die een adequate

oplossing kunnen zijn. Het komt wel eens voor dat burgers bij het verkeerde loket hun aanvraag indienen. Daar dient deze regel onder meer voor. Voorts zijn er voorzieningen die vergelijkbaar zijn aan Wmo-voorzieningen maar waarvoor wettelijk een voorliggende regeling geldt. Veelal betreft dit voorzieningen die vanuit de AWBZ verstrekt dienen te worden. Artikel 2, lid 2 onder c. dient dan als afwijzingsgrond. Deze afwijzing heeft de aanvrager nodig om bij de juiste instantie aan te kloppen. Meestal gaat dit goed. In een enkel geval is de andere partij weigerachtig. Afhankelijk van de ernst van het geval volhardt het bestuur in zijn standpunt of treft een (voorlopige) voorziening om de aanvrager niet de dupe te laten worden. De kosten kunnen echter niet door het bestuur op de andere partij verhaald worden omdat het bestuur in deze in feite geen partij is.

Lid 2 ad d.

Onder het anders verdelen van huishoudelijke taken vallen bijvoorbeeld het anders verdelen van huishoudelijke taken tussen twee partners, het anders inrichten van het huis of het uitoefenen van een hobby op een andere locatie (dichter bij huis of in een andere ruimte). Ook komt hier de eigen verantwoordelijkheid van de personen en de leefeenheid waartoe hij behoort nadrukkelijk aan de orde.

Lid 2 ad e.

Dit speelt bijvoorbeeld bij een aanvrager die, zich bewust van zijn beperking, bij de laatste of een eerdere verhuizing een woonruimte verliet waarin hij geen belemmeringen bij het normale gebruik van zijn woning ondervond.

Lid 2 ad f.

Onder een onveilige voorziening of een voorziening die gezondheidsrisico's met zich meebrengt valt bijvoorbeeld de situatie dat het voor de persoon met een visuele beperking of een slecht reactievermogen niet verantwoord is gebruik te maken van een (snelle) buitenwagen of een auto. Daarnaast kan een voorziening voor de aanvrager anti-revaliderend werken. Op basis van jurisprudentie (uitspraak CRvB) kan dit een afweging zijn om de voorziening te weigeren.

Lid 2 ad g.

Gedacht moet worden aan een persoon die op hoge leeftijd in een woning gaat wonen die voorzienbaar binnen afzienbare termijn problemen voor de persoon zal opleveren omdat de woning bijvoorbeeld alleen een bad heeft of een trap heeft.

Dit artikel is onder meer bedoeld om mensen die al jaren bekend zijn met hun beperkingen, hier steeds meer moeite mee hebben gekregen en die geen maatregelen hebben getroffen om een andere woning te zoeken op het moment dat dit nog niet urgent was, te kunnen afwijzen voor een woonvoorziening. De achterliggende gedachte is dat het niet redelijk is mensen die het er op aan hebben laten komen te bevoordelen tegenover de mensen die wèl tijdig hun maatregelen hebben getroffen en bijvoorbeeld wel verhuisd zijn zonder enige vorm van financiële compensatie. Het gaat hier dus niet om onvoorziebare handicaps.

Lid 2 ad h.

In sommige gevallen gebruiken mensen al jaren voorzieningen en vragen zij na het optreden van een beperking voorzieningen aan, die in hun situatie kunnen leiden tot de conclusie dat het optreden van beperkingen geen meerkosten met zich meebrengt. Daarvoor is deze onder e. genoemde bepaling bedoeld.

Lid 2 ad i. en j.

In artikel 2 lid 2, onder i. en j. geeft de Verordening een tweetal gronden voor weigering aan.

Onder i. wordt bedoeld op de situatie dat de aanvrager een voorziening aanvraagt nadat deze reeds door de aanvrager gerealiseerd of aangekocht is. Omdat het bestuur dan geen mogelijkheden meer heeft de voorziening volgens het vastgestelde beleid te verstrekken, noch anderszins invloed heeft op de te verstrekken voorziening, kan in deze situatie de voorziening worden geweigerd.

Door deze regeling wordt voorkomen dat een voorziening waar vroegtijdig mee is begonnen uiteindelijk niet overeenstemt met hetgeen het bestuur als goedkoopst adequate voorziening beschouwt en wordt voorkomen dat het bestuur voor een voldoende keuze wordt gezet. Dit geldt zowel voor rolstoelen als voor vervoersvoorzieningen, woonvoorzieningen en voorzieningen voor het voeren van een huishouding.

Bijvoorbeeld pas nadat het bestuur een beslissing over de aanvraag voor een woningaanpassing heeft genomen mag een aanvang worden gemaakt met de werkzaamheden. Op dat moment heeft het bestuur alle op de aanvraag betrekking hebbende gegevens beoordeeld en op grond hiervan een besluit genomen over de te treffen voorziening.

Het bestuur kan bijvoorbeeld ook factoren mee laten wegen die buiten de woonruimte van de aanvrager gelegen zijn, zoals een beschikbare aangepaste of goedkoop aan te passen woning elders, of een losse woonunit, waardoor een woningaanpassing wellicht niet noodzakelijk is. Pas nadat het bestuur een positieve beschikking voor een verhuiskostenvergoeding heeft gegeven, komt een aanvrager hiervoor in aanmerking. Pas nadat advies is verkregen en de Dienst een afweging heeft gemaakt welke oplossing het meest adequaat is kan de aanvrager tot verhuizen overgaan. Met deze voorwaarde wordt tevens voorkomen dat het bestuur achteraf, nadat de aanvrager reeds is verhuisd, met een claim voor een verhuiskostenvergoeding geconfronteerd wordt. In bepaalde gevallen kan het echter nodig zijn dat de aanvrager snel moet beslissen omdat de woning anders aan een andere woningzoekende wordt toegewezen. In deze of andere urgente gevallen is het verkrijgen van toestemming van het bestuur ook voldoende. Maar in alle gevallen dient de aanvrager voorafgaand aan de verhuizing schriftelijk toestemming van de Dienst te hebben verkregen. Het hoeft hier uiteraard niet te gaan om de feitelijke verhuizing, maar om een situatie waarin men bepaalde onomkeerbare stappen heeft gezet die in de regel voorafgaan aan een verhuizing, zoals het sluiten van een koop- huur- of erfpachtovereenkomst inzake de te betrekken woning.

Onder j. wordt in dit artikel aangegeven dat de aanvraag geweigerd kan worden als het gaat om een vergoeding of verstrekking die reeds eerder heeft plaatsgehad, terwijl het de aanvrager verwijtbaar is dat het middel verloren is gegaan, bijvoorbeeld door roekeloosheid of verwijtbare onachtzaamheid, dus niet indien de aanvrager geen schuld treft. Indien een ander aansprakelijk is voor het verloren gaan, dient bekeken te worden of het mogelijk is deze derde door de aanvrager hiervoor aansprakelijk te doen stellen om zodoende de kosten te kunnen verhalen. Indien in een woning een verstelbare keuken of een andere dure voorziening is aangebracht heeft dit gevolgen voor de te verzekeren waarde van de opstal. Dit risico dient in de opstalverzekering gedekt te worden. Indien bijvoorbeeld bij brand blijkt dat de woning onvoldoende verzekerd is, dan kan op dat moment geen beroep op deze Verordening worden gedaan.

Lid 2 ad k.

Onder k. wordt aangegeven dat de aanvraag geweigerd kan worden als het gaat om een voorziening op therapeutische basis. Voorzieningen op therapeutische basis zijn voorzieningen die nodig zijn vanwege een behandelplan gericht op genezing of instandhouding van de gezondheid op een bepaald niveau. Deze worden vanuit de AWBZ vergoed. Soms ontstaat er verwarring omdat vanuit 2 verschillende regelingen aanspraak mogelijk is op eenzelfde soort voorziening. Het verschil zit hem dan in het doel waarvoor de voorziening nodig is. Te denken valt aan een ligbad. Een Wmo-woonvoorziening zal altijd gericht zijn op het normale gebruik van de woning. Indien een ligbad primair nodig is bijvoorbeeld voor het langdurig inweken vanwege psoriasis, wordt een dergelijke voorziening als therapeutisch beschouwd en vanuit de Wmo afgewezen. De AWBZ is dan de voorliggende regeling.

Hoofdstuk 2 Vorm van individuele voorzieningen

Artikel 3 Keuzevrijheid

De in artikel 6 van de wet genoemde verplichting om bij een aanspraak op een individuele voorzieningen de keuze te bieden tussen een persoonsgebonden budget en een naturaverstrekking, is niet absoluut. Er kunnen overwegende bezwaren bestaan om niet over te gaan tot verstrekking van een persoonsgebonden budget. Het bestuur kan regels stellen om af te wegen in welke gevallen er sprake is van bezwaren van overwegende aard, die reden zijn om geen persoonsgebonden budget te verstrekken.

Naast deze keuzevrijheid bestaat er nog een tweede vorm van keuzevrijheid: namelijk de vrijheid om bij voorzieningen in natura te kiezen uit meerdere aanbieders. Deze keuzevrijheid wordt niet in deze Verordening, maar in het Besluit maatschappelijke ondersteuning Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid uitgewerkt.

Artikel 4 Voorziening in natura

Lid 1.

Het doel van deze bepaling is het vastleggen van de rechten en plichten van het bestuur en de aanvrager. Deze bepaling ziet toe op de situatie waarin het bestuur zelf de naturavoorziening verstrekt of hiervoor een derde inschakelt waarbij het bestuur of deze derde, eigenaar blijft van de te verstrekken voorziening of wanneer het bestuur een derde inschakelt voor het verlenen van zorg.

Als een voorziening in eigendom wordt verstrekt is er uiteraard niet een dergelijke overeenkomst nodig.

Lid 2.

Als een voorziening in bruikleen wordt verstrekt kan het bestuur de voorziening door middel van een intrekingsbesluit terughalen op het moment dat de voorziening niet meer wordt gebruikt. Heeft de persoon de voorziening in geld ontvangen, dan worden afspraken gemaakt hoe de voorziening bij niet-gebruik moet worden terugbetaald of teruggegeven. Deze worden vastgelegd in de toekenningsbeschikking.

Artikel 5 Financiële tegemoetkoming

Om te waarborgen dat de verstrekte financiële tegemoetkoming wordt besteed aan een noodzakelijke voorziening, en niet aan zaken die los staan van de doelen die met de wet worden beoogd, kunnen bij beschikking voorwaarden worden verbonden aan de verstrekking van een tegemoetkoming op grond van de wet. Deze bepaling, die moet worden gezien in relatie tot de bepalingen uit hoofdstuk 7 van deze Verordening, biedt daartoe de mogelijkheid.

Artikel 6 Persoonsgebonden budget

Het persoonsgebonden budget dient gezien te worden als een manier waarop een toegekende voorziening wordt verstrekt. De onder lid 1, onder a., van dit artikel genoemde bepaling spreekt dan ook voor zich en sluit aan op de bepaling in artikel 6 van de wet. Hierin is vastgelegd dat alleen bij toekenning van individuele voorzieningen in beginsel de keuze voor

een persoonsgebonden budget moet worden geboden. Algemene voorzieningen vallen niet onder deze eis.

Onder b. is bepaald dat de hoogte van het persoonsgebonden budget is gekoppeld aan de tegenwaarde van de in de te verstrekken goedkoopst adequate voorziening. Er moet immers een referentiebedrag zijn, waarop het persoonsgebonden budget kan worden gebaseerd. “Goedkoopst adequaat” is een objectief vast te stellen referentiepunt. Wat als adequaat kan worden beschouwd, kan niet in algemene termen worden verwoord. Dit hangt af van de persoonlijke omstandigheden van de aanvrager. Leidend daarbij is of de beperkingen van de persoon in het kader van de compensatieplicht Wmo, voldoende of, indien een volledige compensatie vanwege de beschikbare techniek of de handicap niet mogelijk is, zoveel als mogelijk worden opgeheven.

Verder kan een aanvullend bedrag worden vastgesteld voor de instandhoudingskosten van de voorziening.

Voor de diverse soorten voorzieningen zal een nadere regeling moeten worden gegeven in het Besluit maatschappelijke ondersteuning Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân, dat door het bestuur moet worden vastgesteld.

Sub c. bepaalt dat het bestuur de omvang van een persoonsgebonden budget bepaalt. Het zal immers gaan om een veelheid van verschillende persoonsgebonden budgetten voor verschillende voorzieningen. Daarbij zullen, ter bevordering van de rechtsgelijkheid, eenduidige richtlijnen noodzakelijk zijn. Invulling van deze richtlijnen vindt plaats in het Besluit maatschappelijke ondersteuning Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân en de beleidsregels.

Sub d. is komen te vervallen. De voorwaarden waaronder een PGB verstrekt wordt, staan in de beschikking en in het program van eisen (zoals genoemd onder artikel 6 derde lid).

Sub e. bepaalt dat een voorziening aangeschaft met behulp van een persoonsgebonden budget door het bestuur teruggehaald kan worden indien deze voorziening niet meer gebruikt wordt omdat hij niet meer nodig is of omdat het gebruik ervan door overlijden van de gebruiker niet meer mogelijk is. De voorziening is met gemeenschapsgeld aangeschaft en het kan niet de bedoeling zijn dat de opbrengst van de voorziening ten gunste komt van de gebruiker of diens erfgenamen. Door de voorziening terug te halen is het bestuur in staat tot herverstreking van deze voorziening waardoor het gemeenschapsgeld optimaal wordt gebruikt. Bij inname van de voorziening moet onderzocht worden of eventueel door de klant ingebrachte eigen betalingen verrekend moeten worden.

Lid 2 bepaalt dat in elk geval de belangrijkste aspecten van het persoonsgebonden budget in de toekenningsbeschikking worden vastgelegd. Het gaat om de omvang ervan (de hoogte van het budget), maar het kan ook gaan om de periode waarover het wordt toegekend. Het spreekt voor zich dat dergelijke beschikkingen uiterst zorgvuldig worden geformuleerd.

In lid 3 is neergelegd de algemene eis dat er een program van eisen wordt vastgesteld, waarin wordt aangegeven aan welke eisen de met het persoonsgebonden budget te verwerven voorziening moet voldoen. Het program van eisen is dus een belangrijk document; als niet aan het program van eisen wordt voldaan kan dat gevolgen hebben voor de afrekening van het toegekende budget.

Lid 4 van artikel 6 bepaalt de feitelijke betaling van het persoonsgebonden budget. Over de wijze waarop de betaling plaatsvindt kunnen door het bestuur nadere regels worden gesteld. Gedacht kan worden aan betaling in termijnen, bijvoorbeeld bij hulp bij de huishouding of in situaties waarin er twijfels zijn over het budgetbeheer. Zo kunnen financiële risico's voor de Dienst worden beperkt en worden aanvragers minder snel geconfronteerd met hoge terugvorderingsbedragen.

Lid 5 bepaalt dat de Dienst op grond van de wet verantwoordelijk is voor controle op de rechtmatige en doelmatige besteding van gelden. De Dienst heeft een eigen bevoegdheid in het vaststellen van de wijze waarop de controle plaatsvindt om te bepalen of de aanvrager het persoonsgebondenbudget besteedt conform de toekenningsvoorwaarden. Het is dus aan het bestuur om te bepalen hoe en hoe vaak die controle plaatsvindt en daarbij de afweging te maken tussen volledige controle en steekproefsgewijze controle.

In artikel 6 is vastgelegd dat indien uit de controle mocht dat er aanleiding is het toegekende persoonsgebonden budget van de budgethouder terug te vorderen, dan dient de in hoofdstuk 7 genoemde procedure te worden gevolgd.

Artikel 7 Eigen bijdragen en eigen aandeel

Artikel 15 van de wet biedt de mogelijkheid bij verstrekking van voorzieningen in natura of een persoonsgebonden budget eigen bijdragen te vragen. Artikel 19 van de wet biedt de mogelijkheid de hoogte van financiële tegemoetkomingen af te stemmen op het inkomen van degene aan wie maatschappelijke ondersteuning wordt verleend: het zogeheten eigen aandeel. In dit artikel stelt het bestuur vast van deze mogelijkheid gebruik te maken, zoals opgedragen in artikel 15 lid 1 van de wet. Bovendien wordt bepaald dat de wijze waarop dit wordt uitgevoerd door het bestuur in het Besluit maatschappelijke ondersteuning wordt vastgelegd. Het bestuur heeft hierbij ingevolge de Algemene Maatregel van Bestuur de mogelijkheid binnen de grenzen die de Algemene Maatregel van Bestuur stelt de verschillende bedragen vast te stellen. Deze gewijzigde bedragen kunnen in het Besluit maatschappelijke ondersteuning Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân worden opgenomen.

Hoofdstuk 3 Huishoudelijke verzorging

Artikel 8 Het recht op en de vormen van huishoudelijke verzorging

Lid 1

Dit artikel regelt onder welke basisvoorwaarden men gebruik kan maken van een voorziening voor het voeren van een huishouding. In aanmerking komen aanvragers met een aantoonbare beperking ten gevolge van ziekte of gebrek, met inbegrip van de situaties waarin het noodzakelijk is eventueel aanwezige mantelzorgers te ontlasten. Het is daarbij niet de bedoeling van de wetgever dat het huishouden van de mantelzorger wordt overgenomen, maar overname van het huishouden van degene die de mantelzorg ontvangt is wel mogelijk. Bij het vaststellen van de aanspraak op huishoudelijke verzorging wordt allereerst bekeken of en in hoeverre eventueel andere personen binnen de leefeenheid zelf de problemen kunnen oplossen. Deze ontwikkeling is al onder de AWBZ-indicatiestelling in gang gezet vanaf het midden van de jaren '90 van de vorige eeuw. Voor zover de ondervonden problemen door middel van dergelijke gebruikelijke zorg kunnen worden opgelost, is er geen aanspraak op huishoudelijke verzorging. In de beleidsregels wordt vastgelegd hoe er rekening wordt gehouden met gebruikelijke zorg bij het vaststellen van een aanspraak op een voorziening voor huishoudelijke verzorging.

Lid 2

In artikel 4 lid 1 van de wet wordt het bestuur opgedragen om voorzieningen aan te bieden ter ondersteuning van het voeren van een huishouden. In deze Verordening wordt dit onderdeel opgesplitst in twee onderdelen. In hoofdstuk 3 van deze Verordening gaat het om de voorziening 'huishoudelijke verzorging', in hoofdstuk 4 om 'woonvoorzieningen'. Bij het interpreteren van het begrip 'voeren van een huishouden' is er van uitgegaan dat een persoon pas behoefte kan hebben aan huishoudelijke verzorging indien dat huishouden in een voor hem geschikte woning is gesitueerd. Vandaar dat de onder de Wvg bestaande woonvoorzieningen onder dit begrip zijn gebracht.

Voorzieningen voor het voeren van een huishouden kunnen in drie vormen als voorziening worden aangeboden.

Onder a. wordt genoemd de algemene voorziening; een snelle en eenvoudige dienstverleningsoplossing zonder veel administratieve rompslomp voor de Dienst en aanvrager. Gedacht moet worden aan vormen van direct beschikbare huishoudelijke verzorging vanuit bijvoorbeeld een wijksteunpunt, met name voor eenvoudige werkzaamheden, al dan niet op basis van een kortdurende hulpbehoefte. Het is aan de Dienst om te bezien of zij deze vorm van huishoudelijke verzorging in hun verstrekkingenpakket wil opnemen.

Onder b. wordt genoemd de huishoudelijke verzorging in natura. Ook hier gaat het om een vorm van persoonlijke dienstverlening, net als bij de onder a. genoemde vorm. Het verschil zit echter in de toekenningsprocedure, die meer op de persoon is afgestemd, en in de regel meer geschikt zal zijn voor de wat grotere en langduriger behoefte aan hulp.

Onder c. is genoemd het persoonsgebonden budget (pgb) voor huishoudelijke verzorging. Met dit pgb moet de aanvrager zelf iemand inhuren die hem ondersteunt bij het voeren van zijn huishouden.

Artikel 9 Primaat van de algemene huishoudelijke verzorging.

1.

De algemene voorziening voor de huishoudelijke verzorging is in de vorm van een primaat in deze verordening neergelegd. Dat houdt in dat in eerste instantie wordt bekeken of het probleem door het verstrekken van deze vorm van voorziening op adequate wijze kan worden opgelost.

Als de algemene voorziening onvoldoende adequaat is, vanuit de beperking onvoldoende adequaat is geworden, of niet aanwezig is, komt de individuele voorziening aan de orde.

Lid 2 moet dus in samenhang met lid 1 worden gelezen. Het een kan in de tijd ook voorafgaand aan het ander. De individuele voorziening kan bestaan uit een voorziening in natura of uit een persoonsgebonden budget. Het bestuur bepaalt wanneer iemand voor een persoonsgebonden budget in aanmerking kan komen. Deze criteria zijn vastgelegd in het Besluit maatschappelijke ondersteuning Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân.

3.

Het bestuur heeft in de Verordening opgenomen dat een huishoudelijke voorziening kan worden geweigerd indien de aanvraag betrekking heeft op hotels/pensions, trekkerswoonwagens, vakantiewoningen en tweede woningen. De achterliggende gedachte is dan dat alleen huishoudelijke voorzieningen worden getroffen aan een woonruimte die voor de toepassing van de Wet op de Huurtoeslag wordt aangemerkt als een zelfstandige woonruimte. Het gaat daarbij om een woonruimte, welke bestemd en geschikt is voor permanente huisvesting. Voorts dienen de elementaire voorzieningen als douche, toilet of keuken zich binnen de eigenlijke woonruimte te bevinden.

Artikel 10 Weigeringsgronden

Ad a.

Als tot de leefeenheid van de aanvrager nog andere personen behoren, wordt gekeken of de gebruikelijke zorg die zij geacht worden te kunnen leveren toereikend is om zelf de problemen op te kunnen oplossen. Deze ontwikkeling is al onder de AWBZ-indicatiestelling in gang gezet vanaf het midden van de jaren '90 van de vorige eeuw. Voorzover de ondervonden problemen door middel van dergelijke gebruikelijke zorg kunnen worden opgelost, is er geen aanspraak op een voorziening. Belangrijk is ook hier het aspect van reorganisatie van het dagelijks leven of het eigen huishouden dat van de aanvrager en zijn huisgenoten en kinderen binnen de aanwezige mogelijkheden verwacht mag worden: een beroep op de eigen verantwoordelijkheid.

Ad b.

Hier wordt bedoeld op het leveren van een voorziening voor het voeren van een huishouden op vakantieadressen.

Artikel 11 Omvang van de huishoudelijke verzorging

De bepaling spreekt voor zich.

Artikel 12 Omvang en bedrag van het persoonsgebonden budget

Deze bepaling spreekt voor zich en sluit nauw aan bij artikel 11.

Hoofdstuk 4

Woonvoorzieningen

Artikel 13 Het recht op en de vormen van woonvoorzieningen

Lid 1

In artikel 4 lid 1 van de wet wordt het bestuur opgedragen om voorzieningen aan te bieden ter ondersteuning van het voeren van een huishouden. In deze verordening wordt dit onderdeel opgesplitst in twee onderdelen. In hoofdstuk 4 van deze verordening gaat het om de 'woonvoorzieningen'.

De belemmeringen die een aanvrager ondervindt moeten het gevolg zijn van de bouwkundige of woontechnische kenmerken van de woning (drempels, opstapjes, trap, niet-doorgankelijkheid van de woning). Belemmeringen als gevolg van een allergie, vormen hier een uitzondering op.

Lid 2

De woonvoorziening kan worden verstrekt in vier hoofdvormen:

Ad a.

De algemene woonvoorziening. Hierbij moet worden gedacht aan een mogelijkheid om snel oplossingen voor vaak minder complexe woonproblemen te krijgen. Te denken valt aan een klussendiensten, snel beschikbare voorzieningen uit depot en mogelijk andere, nog te ontwikkelen voorzieningen.

Ad b.

Een woonvoorziening in natura. Dergelijke woonvoorzieningen worden niet in de vorm van financiële tegemoetkoming, verstrekt. Het betreft hier individuele voorzieningen zoals bijvoorbeeld de losse tillift of een douchestoel.

Ad c.

Het persoonsgebonden budget.

Ad d.

De financiële tegemoetkoming voor woningeigenaren die niet zelf huren en soms ook rechtspersoon zijn. Deze financiële tegemoetkoming wordt genoemd in artikel 7 lid 2 van de wet.

Artikel 14 Primaat algemene woonvoorziening

Lid 1 en 2.

In eerste instantie zal worden bezien of een woonprobleem kan worden opgelost met een algemene voorziening. Deze voorziening heeft voorrang bij het zoeken naar een oplossing voor een voor de wet relevant woonprobleem, dus een probleem bij het normale gebruik van de woning, zie de toelichting op het amendement dat leidde tot artikel 4 van de wet (amendement Miltenburg c.s., 30 131, nr. 65). Als een algemene voorziening niet volstaat als oplossing ofwel niet aanwezig is in het werkgebied van de Dienst, moet het probleem middels een individuele voorziening worden opgelost; dat kan zijn een woonvoorziening in natura of een persoonsgebonden budget.

Lid 3.

Deze bepaling is opgenomen zodat in voorkomende gevallen een financiële tegemoetkoming kan worden verstrekt voor noodzakelijke algemene woonvoorzieningen in woningcomplexen. Er zijn situaties voorstelbaar dat het kostenbesparend kan zijn om bij renovatie of nieuwbouw van complexen een financiële tegemoetkoming te verstrekken voor het aanbrengen van bepaalde voorzieningen in de van toepassing zijnde woningen van het desbetreffende complex.

Artikel 15 Soorten individuele woonvoorzieningen

Lid 1.

Ad a.

Het bestuur kan onder voorwaarden besluiten om een tegemoetkoming te verstrekken in de verhuis- en inrichtingskosten, indien verhuisd wordt naar een aangepaste of een goedkoper aan te passen woning dan de reeds bewoonde woning. Een woonvoorziening, en dus ook een verhuiskostenvergoeding is, volgens de Wvg-jurisprudentie van de CRvB, alleen bedoeld voor situaties waarin de ondervonden problemen in direct oorzakelijk verband staan met bouwkundige of woontechnische aspecten van de te verlaten woning zelf. Omgevingsfactoren als lawaai, stank, onveiligheidsgevoelens, overlast etc. zijn dus niet van belang. Uitgangspunt van het dienstbeleid is dat zo goed mogelijk gebruik wordt gemaakt van de voorraad aangepaste woningen in het werkgebied van de Dienst.

Bij de uiteindelijke keuze van de te verstrekken voorziening wordt een afweging gemaakt tussen de kosten van het verhuizen versus aanpassen van de huidige woonruimte. Daarnaast moet bij de afweging verhuizen of aanpassen rekening gehouden worden met de sociale omstandigheden waarin de aanvrager zich bevindt zoals de aanwezigheid van mantelzorg (hieronder worden hand- en spandiensten door familie, burens en vrienden verstaan, waardoor de aanvrager minder aanspraak hoeft te doen op reguliere voorzieningen.

Het verlenen van een verhuiskostenvergoeding kan als stimuleringsmaatregel gezien worden. Het bestuur kan besluiten om een financiële tegemoetkoming te verstrekken ten behoeve van het vrijmaken van een aangepaste woning. Als het bestuur de achterblijvende gezinsleden verzoekt om de woning vrij te maken kunnen deze in aanmerking komen voor een tegemoetkoming in de verhuiskosten. In het verstrekkingenboek zal uitgebreid op het beleid met betrekking tot verhuizen dan wel woningaanpassing en het gebruik van de voorraad aangepaste woningen worden beschreven.

Ad b en c.

Een bouwkundige of woontechnische woningaanpassing is een aanpassing van de woning zelf, ter compensatie van de problemen die in de woning spelen ten aanzien van de bewoner met een beperking. Onder een woonvoorziening waarbij geen sprake is van een ingreep van bouw- of woontechnische aard zal in de praktijk met name een financiële tegemoetkoming voor woningsanering i.v.m. CARA of COPD verstaan worden. Ook kan onder deze categorie worden begrepen hulpmiddelen voor baden, wassen en douchen welke niet nagelvast aan de woning zijn bevestigd, alsmede mobiele patiëntenliften. Deze laatste twee categorieën roerende woonvoorzieningen kunnen ook in de vorm van een voorziening in natura worden verstrekt, bijvoorbeeld in bruikleen of huur, zodat hergebruik mogelijk is.

Ad d.

Omdat met de Wet maatschappelijke ondersteuning niet wordt beoogd om het inhoudelijke beleidsterrein ten opzichte van de vervallen Wvg te verbreden, noch om dat te versmallen, is de uitruimte als woonvoorziening opgenomen. Een uitruimte is een ruimte die op basis van het vervallen artikel 1, lid 1, onder e. van de Wvg kan worden gedefinieerd als een verblijfsruimte, waarin een persoon die tengevolge van een beperking in de vorm van een ernstige gedragsstoornis ernstig ontremd gedrag vertoont, zich kan afzonderen of tot rust kan komen. Een zeer specifieke voorziening derhalve, die alleen op basis van een specifieke noodzaak en op basis van een specifieke beperking kan worden verstrekt. Het zal in de regel gaan om een kleine, veilige en prikkelarme ruimte.

Ad e.

Kosten voor onderhoud, keuring en reparatie worden gesubsidieerd omdat deze kosten regelmatig moeten worden gemaakt dan wel relatief hoog zijn. Het gaat hier uitsluitend om voorzieningen die (elektrisch) beweegbaar zijn en waar om die reden slijtage kan optreden waardoor de veiligheid van het gebruik van de voorziening niet langer kan worden gegarandeerd. Het betreft met name liften, automatische deuropeners en (elektrische) beweegbare keukens. Vervanging door normale slijtage wordt in dit artikel niet genoemd. Uiteraard worden de kosten van dergelijke vervangingen wel volgens de regels van de Verordening vergoed.

Ad f.

Tijdelijke huisvesting. In die gevallen waarin de cliënt tijdens het aanbrengen van de voorzieningen niet in de woonruimte kan blijven wonen en om deze reden tijdelijk naar een andere woonruimte moet uitwijken, kan voor de periode dat dit noodzakelijk is een tegemoetkoming in de dubbele woonlasten worden verstrekt.

Ad g.

Huurderving. Het vinden van een geschikte huurder voor een aangepaste woning zal in veel gevallen langer duren dan de termijnen die voor mensen zonder beperking gelden. Door de eigenaar van de woning een financiële tegemoetkoming in de gederfde huurinkomsten te verlenen, kan bevorderd worden dat de aangepaste woonruimte beschikbaar blijft voor mensen met een beperking. Reeds aangepaste woningen worden op deze manier langer beschikbaar gehouden voor de doelgroep.

Ad h.

In geval de band tussen de persoon met beperkingen en de aangepaste woning is verbroken en het in uitzonderlijke gevallen noodzakelijk blijkt om de woning geheel of gedeeltelijk terug te brengen in de staat van voor de aanpassing (die ten behoeve van de persoon met beperkingen zijn aangebracht), kan de Dienst hiervoor aan de verhuurder een financiële tegemoetkoming verstrekken.

Door het opnemen van dit artikel dient tevens te worden aangegeven in welke gevallen de woningeigenaar voor een vergoeding voor het verwijderen van voorzieningen in aanmerking komt. Indien geen nadere voorwaarden worden genoemd, weet de aanvrager immers niet in welke gevallen hij op een financiële tegemoetkoming voor verwijdering van voorzieningen kan rekenen.

- Uitgangspunt voor het beleid is zo weinig mogelijk voorzieningen uit de woning te verwijderen en aangepaste woningen zoveel mogelijk voor personen met een beperking te hergebruiken.
- Tevens moet dan niet bekend zijn dat binnen afzienbare tijd (binnen 6 maanden) een kandidaat zich voor de woning zal aanmelden.
- Een derde voorwaarde is dat door de aanwezigheid van specifieke voorzieningen de woning niet verhuurd kan worden.

Als aan alle drie de voorwaarden is voldaan, kan een bijdrage in de kosten van het verwijderen van de voorziening worden gegeven. Als deze mogelijkheid in uitzonderlijke gevallen wordt geboden, zal eerder medewerking van verhuurder verkregen worden, maar wordt tegelijkertijd door het stellen van een termijn voorkomen dat voorzieningen te snel uit een woning worden verwijderd zonder dat men voldoende tijd heeft gehad een geschikte kandidaat voor de woning te vinden.

Lid 2

Deze bepaling stond in het besluit maatschappelijke ondersteuning maar is vanwege de samenhang met lid 1 opgenomen in de verordening. Heeft geen nadere toelichting nodig.

Lid 3

Kleinere woonvoorzieningen zijn vaak roerende voorzieningen als een douchestoel, toiletstoel etc. Deze woonvoorzieningen werden ook in bruikleen verstrekt. Vanwege de aard van de voorziening, komen deze voorzieningen in veel gevallen niet voor hergebruik in aanmerking. Daarnaast staat het voordeel van hervestrekking vaak niet in verhouding tot de kosten die hiermee gepaard gaan (het ophalen van de voorziening en de administratieve afhandeling hiervan tussen de diverse partijen).

Artikel 16 Primaat van verhuizing; ontruiming; aanpassing woning en uitruimte

Het primaat van verhuizing betekent dat in geval de aanvrager een woningaanpassing aanvraagt, eerst bekeken zal worden of de belemmeringen die de aanvrager ondervindt bij het normale gebruik van de woning opgeheven kunnen worden door verhuizing naar een adequate woning. Al onder de Wvg gold de regel dat bij een aanvraag voor een woningaanpassing eerst werd bezien of verhuizing naar een andere woning een oplossing kon bieden. Dit is het zogenaamde primaat van de verhuizing. In feite gaat het om een uitwerking van de regel dat in beginsel wordt gekozen voor de goedkoopst adequate voorziening. De mogelijkheid tot het hanteren van het primaat van de verhuizing is onder de Wvg in de jurisprudentie erkend, zij het dat wel enkele duidelijke voorwaarden zijn gesteld. In de eerste plaats moeten de financiële gevolgen van de verhuizing voor de woonlasten binnen aanvaardbare financiële grenzen vallen, een eis die ook onder de wet gesteld kan worden. Verder moet duidelijk zijn dat de oplossing in de vorm van een verhuizing kan worden gerealiseerd binnen een uit het advies blijkende medisch verantwoorde termijn. Dat houdt dus in dat het bestuur zicht moet hebben op de woningvoorraad om een indicatie te kunnen geven van de mogelijkheden om binnen die medisch verantwoorde termijn te kunnen verhuizen naar een geschikte aangepaste of goedkoper aan te passen woning. Ook diverse andere relevante aspecten, nader uit te werken in de beleidsregels, kunnen, afhankelijk van de situatie een rol spelen bij de afweging omtrent het toepassen van het primaat van de verhuizing in een concreet geval. Bijvoorbeeld het stellen van maximum aan de kosten van een woningaanpassing. Ook andere omstandigheden spelen een rol zoals de mogelijkheid van de persoon met beperkingen om te

verhuizen of de opgebouwde mantelzorg etc. De situatie van betrokkenen zal in samenhang moeten worden bekeken.

Artikel 17 Primaat van de losse woonunit

Onder de Wvg kon de Dienst woningaanpassingen duurder dan € 20.420,-- onder bepaalde voorwaarden declareren bij het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Onder de Wet maatschappelijke ondersteuning vervalt deze mogelijkheid en zullen de kosten voor rekening van de Dienst komen. Als het gaat om grote aanpassingen aan huurwoningen die opnieuw kunnen worden verhuurd voor de huisvesting van mensen met beperkingen, kan de investering over een langere periode afgeschreven worden. In gevallen waarin dat niet speelt, wordt in principe uitgegaan van het primaat van losse woonunits. In situaties waarin de mogelijkheid in de concrete situaties bestaat, wordt aan gebruik van een dergelijke unit voorrang gegeven middels deze bepaling.

Artikel 18 Uitsluitingen

Een persoonsgebonden budget of een financiële tegemoetkoming voor het treffen van voorzieningen wordt alleen verstrekt als het woonruimten betreft die als zelfstandige woonruimte in het kader van de Wet op de huurtoeslag ook als zodanig aangemerkt worden. Een uitzondering zijn aanpassingen aan woonschepen en binnenschepen; deze komen weinig voor en worden apart geregeld in het verstrekkingenbeleid. Verder worden geen woonvoorzieningen verstrekt in gemeenschappelijke ruimten van woongebouwen voor ouderen of gehandicapten of voorzieningen die in dergelijke gebouwen, ook in de wooneenheden, bij nieuwbouw of renovatie zonder noemenswaardige meerkosten kunnen worden meegenomen.

Artikel 19 Hoofdverblijf

In tegenstelling tot de Wvg wordt in de wet niet expliciet vermeld dat de compensatieplicht alleen geldt voor de inwoners van de gemeenten binnen het werkgebied van de Dienst. Artikel 11 van de wet geeft echter wel een aanwijzing in die richting door vermelding van “ingezetenen”, mede gezien het feit dat er met de wet geen inhoudelijke uitbreiding van de werking van de Wvg is beoogd.

In eerste instantie geeft de gemeentelijke basisadministratie uitsluitel. Voor bepaalde gezondheidszorginstellingen geldt dat de bewoners een briefadres elders kunnen aanhouden. De gemeente waar de aanvrager van de voorziening daadwerkelijk verblijft heeft de verplichting tot compensatie van beperkingen. In het geval van AWBZ-bewoners heeft deze verplichting geen betrekking op de woonvoorzieningen. Het is noodzakelijk de zinsnede 'of zal hebben' op te nemen voor situaties waarin de aanvrager naar een gemeente wil verhuizen buiten het werkgebied van de Dienst en in die gemeente een woning wil laten bouwen of aanpassen voordat deze daadwerkelijk wordt betrokken, zie ook artikel 20, onder b.

Onder de Wvg waren AWBZ-bewoners uitgesloten van het recht op woonvoorzieningen. Een bovenwettelijke uitzondering hierop werd gemaakt in de Verordening voor het zogenaamde bezoekbaar maken van een woonruimte voor bezoek aan ouders of andere familieleden. In principe wordt er slechts één woning aangepast. Een uitzondering hierop vormt de situatie dat de ouders gescheiden zijn en er een omgangsregeling van kracht is. Omdat met de wet niet

wordt beoogd om de omvang van de onder de Wvg geregelde zorgplicht in te krimpen of uit te breiden, is de optie van het bezoekbaar maken ook weer in de Verordening opgenomen in artikel 19. Verdere verplichtingen dan hier genoemd in de Verordening heeft de Dienst derhalve niet.

Onder bezoekbaar maken van een woning wordt in deze verordening verstaan dat de aanvrager de woning, de woonkamer (woonruimte) en één toilet kan bereiken en gebruiken met voorzieningen die hiervoor noodzakelijk zijn. Hierbij moet echter wel rekening worden gehouden met het gegeven dat toestemming van de eigenaar/verhuurder van de woning nodig is.

Artikel 20 Beperkingen

Om in aanmerking te komen voor woonvoorzieningen moet er een duidelijke samenhang zijn tussen de ondervonden woonproblemen en de beperking die men heeft. Aanvragen voor woonvoorzieningen die hun oorzaak vinden in andere factoren dan die beperking, kunnen worden geweigerd op grond van artikel 20.

Ad a.

Onder a. wordt de verhuizing naar een inadequate woning genoemd als weigeringsgrond voor woonvoorzieningen. Niet de ondervonden beperking, maar de verhuizing naar een niet geschikte woning is dan de voornaamste oorzaak van de ondervonden problemen. Deze bepaling heeft voornamelijk betrekking op situaties waarin men gaat verhuizen zonder specifieke reden, maar gewoon omdat men daar zin in heeft. Uitzondering in deze bepaling is de zogeheten “belangrijke reden”. Daarbij moet gedacht worden aan een verhuizing vanwege samenwoning, huwelijk of het aanvaarden van werk elders.

Ad. b.

Als een persoon met beperkingen verhuist, zal deze, in relatie tot die beperkingen, moeten zoeken naar een zo geschikt mogelijke woning. Het is niet de bedoeling dat men zo maar een ongeschikte woning kiest en vervolgens de rekening voor aanpassingen bij de Dienst indient. Met “verhuizen” wordt hier overigens niet alleen bedoeld op de feitelijke verhuizing, maar ook op alle onomkeerbare handelingen die normaal gesproken voorafgaan aan een verhuizing, zoals het tekenen van een koop-, huur- of erfpachtcontract, zie ook artikel 19, lid 1, waarin wordt bepaald dat het gaat om een situatie waarin men in de betreffende woning “zijn hoofdverblijf heeft of zal hebben”.

Voor de toepassing van deze weigeringsgrond geldt dat ook de Dienst ervoor zal moeten zorgen zicht te hebben op de aangepaste of makkelijk aan te passen woningvoorraad, niet alleen sociale huurwoningen, maar ook in de vrije sector en zonedig het koopwoningenbestand. Daarnaast zal de Dienst haar cliënten goed moeten informeren over de gang van zaken bij dit soort verhuizingen. Alleen dan kan worden gemotiveerd dat iemand al dan niet is verhuisd naar de voor zijn situatie meest geschikte woning.

Ad c.

In de eerste versie van de Verordening maatschappelijke ondersteuning (27 september 2007) bepaald artikel 20 lid 1 sub c: *De aanvraag voor een woonvoorziening als bedoeld in dit hoofdstuk wordt geweigerd indien: ‘deze betrekking heeft op voorzieningen in gemeenschappelijke ruimten anders dan automatische deuropeners, hellingbanen en extra trapleuningen’*. Het bestuur heeft in deze vernieuwde versie van de Verordening de

toevoeging 'ruimten anders dan automatische deuropeners, hellingbanen en extra trapleuningen' weggelaten. Aan die keuze liggen meerdere redenen ten grondslag. Een eerste reden is dat op basis van het feit dat voorzieningen op grond van de wet in hoofdzaak zijn gericht op het individu, in beginsel geen voorzieningen in gemeenschappelijke ruimten van wooncomplexen worden verstrekt.

Het probleem van het individu dient op grond van de wet te worden gecompenseerd. Dat individuele probleem staat dan ook centraal bij de beoordeling van de aanvraag voor een voorziening op grond van de wet.

Een tweede reden heeft betrekking op het oogmerk waarmee woonvoorzieningen als seniorenwooncomplexen en wooncomplexen die zgn. 'levensloopbestendige' zijn gebouwd. Dit soort complexen zijn/worden gebouwd vanuit het oogpunt dat bewoners hier in principe een kunnen blijven wonen, ook als ze ouder worden en de normale leeftijdsgebonden beperkingen zich gaan openbaren. Het bestuur stelt zich op het standpunt dat woningcorporaties, projectontwikkelaars en andere eigenaren van de hiervoor genoemde wooncomplexen in eerste instantie verantwoordelijk zijn voor het aanbrengen van op de doelgroep gerichte noodzakelijke voorzieningen. Naar de mening van het bestuur is het niet gewenst dat kosten van - voor de doelgroep zoals hiervoor omschreven algemeen gebruikelijke voorzieningen - uit gemeenschapsgelden worden betaald.

Ad d.

Onder d. wordt met name bedoeld op verhuiskostenvergoedingen; veel verhuizingen zijn als algemeen gebruikelijk te beschouwen, ook los van de beperking die men heeft. Te denken valt aan verhuizingen van het ouderlijk huis naar een zelfstandige woonruimte, verhuizing van senioren naar een kleinere woning, omdat de eengezinswoning te bewerkelijk is geworden en kinderen reeds zelfstandig wonen.

Ad e.

Verhuizingen naar AWBZ- en andere zorginstellingen leiden ertoe dat de aanvrager buiten de doelgroep van de wet valt; deze mensen kunnen immers niet meer zelfstandig participeren, en hebben dus geen aanspraak op woonvoorzieningen, ook al omdat ze die onder de Wvg ook al niet hadden. Als er in de te verlaten woning geen problemen bij het normale gebruik van de woning werden ervaren, is de verhuizing naar de nieuwe woning kennelijk de oorzaak van de problemen en is men verhuisd naar een inadequate woning. In dergelijke situaties is er, evenals onder de Wvg geen aanspraak op woonvoorzieningen, hetgeen al meermaals door de Centrale Raad van Beroep is bevestigd.

Ad f.

Deze afwijzingsgrond is afkomstig uit de Verordening Wvg, en is bedoeld voor situaties waarin gebruikte materialen voor problemen zorgen.

Ad g.

Het uitrustingsniveau voor sociale woningbouw is vastgesteld in het Bouwbesluit 2003. Woonvoorzieningen die op dat uitrustingsniveau worden verstrekt, zijn in beginsel van voldoende kwaliteit; duurdere of andere voorzieningen hoeven niet te worden verstrekt. Een duidelijke begrenzing derhalve. Garages bijvoorbeeld vallen daarom niet onder dit niveau. Alleen in die gevallen dat bijvoorbeeld vanuit welstandstoezicht hogere eisen worden gesteld, kan het bestuur hierop een uitzondering maken. Over de hiermee gepaard gaande kosten moeten in een concrete situatie afspraken gemaakt worden. Ook bij huishoudelijke verzorging

speelt deze bepaling een rol. Indien bijvoorbeeld aanzienlijk meer hulp wordt gevraagd vanwege het feit dat men in een veel grotere of meer luxe woning woont, geeft deze bepaling een duidelijke grens aan.

Ad h.

Om in aanmerking te komen voor woonvoorzieningen moet er een duidelijke samenhang zijn tussen de ondervonden woonproblemen en de beperking die men heeft. Aanvragen voor woonvoorzieningen die hun oorzaak vinden in andere factoren dan die beperking kunnen worden geweigerd op grond van dit artikel. Op grond van jurisprudentie van de CRvB is deze bepaling al onder de Wvg tot stand gekomen.

Ad i.

Het afhandelen van aanvragen kost tijd en geld, dat geldt zowel voor aanvragen voor kleine als grote (woon)voorzieningen. Aanvragen voor kleine woonvoorzieningen hebben vaak betrekking op het verstrekken van beugels, een stabag (toegankelijkheid woning) etc. Dit soort voorzieningen zijn voor aanvragers veelal ook op de reguliere markt/winkels aan te schaffen. Het bestuur is van mening dat de kosten van het afhandelen van dit soort aanvragen niet opwegen tegen de kosten die cliënten hiervoor in de winkel moeten betalen. Daarom is besloten een drempelbedrag in te voeren voor het verstrekken van (kleine) woonvoorzieningen.

Ad j.

De WVG-zorgplicht was beperkt tot woonvoorzieningen die niet meer dan € 45.378,- kosten, tenzij weigering van die voorziening, gelet op het belang dat deze regeling beoogde te beschermen, zou leiden tot onbillijkheden van overwegende aard. Gemeenten waren op grond van de WVG verplicht in hun Verordening een specifieke hardheidsclausule met betrekking tot woonvoorzieningen die meer dan € 45.378,- kosten op te nemen. In de Wmo ontbreekt een dergelijke bepaling. Het bestuur heeft besloten ook in deze Verordening Wmo voor woningaanpassingen een bovengrens van € 50.000,- vast te stellen. Daarbij wordt aangetekend dat indien weigering van de voorziening, gelet op het belang dat deze regeling beoogde te beschermen, zal leiden tot onbillijkheden van overwegende aard, een beroep gedaan kan worden op de hardheidsclausule. Of een situatie zal leiden tot 'onbillijkheden van overwegende aard' is ter beoordeling van het bestuur.

Artikel 21 Terugbetaling bij verkoop

Artikel 21 van de Verordening kent een afschrijvingregeling voor woonvoorzieningen. Met dit artikel wordt kapitaalvernietiging voorkomen. Een en ander is uitgewerkt door de woningeigenaar bij verkoop te verplichten tot terugbetaling van de aanpassingskosten verminderd met de afschrijving. Daarbij geldt een lineaire afschrijving over een termijn van 10 jaar, zodat het terug te betalen bedrag jaarlijks met 10 procent daalt. Uit oogpunt van rechtsgelijkheid zijn de eerste € 10.000,- vrijgelaten. De regeling geldt immers niet voor woonvoorzieningen beneden dit bedrag.

Hoofdstuk 5 Vervoersvoorzieningen

Artikel 22 Het recht op en de vormen van vervoersvoorzieningen

1.

Door deze formulering is bepaald dat louter de aantoonbare beperkingen van de persoon en zijn individuele vervoersbehoefte in relatie tot de beperkingen van de bestaande vervoerssystemen en in relatie tot de wijze waarop de persoon invulling wil geven aan zijn maatschappelijke participatie, bepalend zijn voor de vraag of, en zo ja in hoeverre de aanvrager in aanmerking komt voor een voorziening ter zake.

2.

Ad a.

De collectieve vervoersvoorziening is al bekend in de vorm van het collectief vraagafhankelijk vervoer, zoals dat zich vanaf 1994 onder de Wvg heeft ontwikkeld. Naast het collectief vervoer kan ook worden gedacht aan de mogelijkheden voor het opzetten van scootermobielpools, zoals in sommige verzorgingshuizen al op basis van de Wvg gebeurde.

Ad b.

Individuele voorzieningen in natura kunnen bestaan uit een diversiteit van vervoermiddelen, evenals onder de Wvg. In het Besluit maatschappelijke ondersteuning en het Uitvoeringsbeleid is uitgewerkt onder welke voorwaarden men voor een bepaald soort voorziening in aanmerking komt.

Ad c.

Belangrijkste aanvulling ten opzichte van de Wvg is het persoonsgebonden budget. De vaststelling van de hoogte van het persoonsgebonden budget door het bestuur wordt in het Besluit maatschappelijke ondersteuning Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân uitgewerkt.

Ad d.

Sub d is toegevoegd. Ook onder de Wvg bestond de mogelijkheid om bepaalde vervoersvoorzieningen in de vorm van een financiële tegemoetkoming te verstrekken. In het Besluit maatschappelijke ondersteuning en het Uitvoeringsbeleid is uitgewerkt onder welke voorwaarden men voor een bepaald soort voorziening in aanmerking komt. Bij overgang van de Wvg naar de Wmo verordening is dit sub per abuis weggefallen. Naast de hierboven genoemde vormen van verstrekkingen.

Artikel 23 Het recht op een (algemene) vervoersvoorziening

Algemeen criterium om in aanmerking te kunnen komen voor een vervoermiddel is het ten gevolge van een beperking niet kunnen gebruiken van het openbaar vervoer. Die regel stamt uit de aan de Wvg voorafgaande AAW, en wordt in de praktijk beoordeeld door te kijken naar de loopafstand van een aanvrager (de bekende 800-metergrens).

Doordat de streekbus, bijvoorbeeld voor iemand met een functionele beperking niet toegankelijk is, heeft men recht op een vervoersvoorziening. Bij psychische problemen is de aantoonbare en langdurige beperking lastiger vast te stellen. Toch moet ook in deze gevallen een adequate voorziening worden getroffen. Deze kan wellicht gevonden worden buiten de wet, door middel van een therapie waardoor de blokkade (men durft niet in een drukke bus,

men is bang voor de trein) opgeheven kan worden. Is in zo'n situatie de problematiek op te lossen, dan was de problematiek tijdelijk en viel deze derhalve terecht niet onder de wet, bij gebrek aan een langdurige noodzaak. Anders wordt het als blijkt dat het probleem niet therapeutisch opgelost kan worden. Dan is wel een langdurige noodzaak aanwezig en zou wel een vervoersvoorziening verstrekt kunnen worden.

Wanneer, zoals lid 2 van artikel 23 bepaalt, gehuwden beide beperkingen hebben en een vervoersvoorziening behoeven, kan in het geval dat de behoeften van de gehuwden samenvallen, volstaan worden met een enkele voorziening. Dit om te voorkomen dat men een vervoerskostenvergoeding krijgt die niet in relatie staat tot de vervoerskostenvergoeding die anderen ontvangen. Vallen de behoeften niet samen, of slechts ten dele, dan kan tweemaal een vervoerskostenvergoeding worden verstrekt waarbij de hoogte van de financiële tegemoetkoming per persoon maximaal 75% van het normbedrag betreft.

Artikel 24 Het primaat van de collectieve vervoersvoorziening

Artikel 24 geeft het primaat van de algemene voorzieningen aan boven de individuele verstrekkingen zoals genoemd onder b en c van artikel 22. Men kan voor individuele verstrekkingen in aanmerking komen:

- a indien men door de aard van de beperking geen gebruik kan maken van een collectieve vervoersvoorziening of;
- b indien er geen algemene voorziening aanwezig is;
- c. dan wel als aanvulling op het collectief vervoer. De mogelijkheid bestaat om belanghebbenden in aanvulling op het collectief vervoer in aanmerking te laten komen voor een andere individuele vervoersvoorziening. Dit is het geval wanneer het collectief systeem de vervoersbehoefte van de aanvrager die een aanspraak heeft niet volledig dekt. Dit is volgens de jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep onder de Wvg van bijzonder belang bij mensen die slechts zeer beperkt mobiel zijn (mensen met een loopafstand van maximaal circa 100 meter). Alleen collectief vervoer is voor deze categorie mensen geen adequate voorziening.

Artikel 25 Keuzemogelijkheid vervoersvoorziening

Dit artikel vormt een uitzondering op het primaat van de collectieve voorziening, collectief openbaar vervoer. Dit artikel bepaalt dat een persoon als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder g, onderdeel 5 en 6 van de wet, de mogelijkheid wordt geboden om in plaats van deel te nemen aan het collectief vervoer, ter compensatie kan kiezen voor een financiële tegemoetkoming. De belanghebbende wordt alleen dan de keuzemogelijkheid geboden wanneer er ook daadwerkelijk gebruik kan worden gemaakt van het collectief vervoer, dus wanneer die voorziening ook daadwerkelijk aanwezig is.

De berekening van deze financiële tegemoetkoming komt tot stand op basis van het aantal gebruikers van het collectief vervoer, de kosten van het collectief vervoer en het consumentenprijsindexcijfer (CPI). De berekening wordt verder uitgewerkt in het Uitvoeringsbeleid.

Uiteraard is er een maximum verbonden aan de hoogte van de vergoeding. De hoogte van dit maximum bedrag is vastgesteld in het Besluit maatschappelijke ondersteuning Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân. Dit heeft tot gevolg dat, als iemand voor de mogelijkheid van een financiële tegemoetkoming voor de (eigen) auto kiest, de financiële

tegemoetkoming elk jaar wordt bijgesteld, aangezien het primaat bij het collectief vervoerssysteem ligt.

De keuzemogelijkheid voor de financiële tegemoetkoming was al onder de Wvg opgenomen in de Verordening. Dit omdat het onwenselijk werd (wordt) geacht iemand gedwongen gebruik te laten maken van het collectief vervoerssysteem in de situatie dat hij of zij in het bezit is van een eigen auto en rijbewijs. De mogelijkheid moet dan blijven bestaan van de eigen auto gebruik te maken. In de eerste door het bestuur vastgestelde Verordening werd aan de keuzemogelijkheid bepaalde voorwaarden verbonden. Op grond van jurisprudentie (uitspraak CRvB 28-02-2007) zijn de voorwaarden in deze Verordening weggefallen. Dit heeft tot gevolg dat in principe alle voor het collectief vervoer geïndiceerde klanten dus gebruik kunnen maken van de keuzemogelijkheid. De praktijk moet uitwijzen of dit een wenselijke ontwikkeling is of dat het doel van collectief vervoerssysteem hierdoor wordt ondergraven.

Artikel 26 Algemeen gebruikelijke vervoersvoorzieningen

1.

Onder de Wvg is in de rechtspraak van de Centrale Raad van Beroep bepaald dat het stellen van een inkomensgrens voor een forfaitaire tegemoetkoming in vervoerskosten bij een inkomen van 1,5 x de bijstandsnorm niet in strijd was met de geldende zorgplicht. Iemand met een dergelijk inkomen wordt geacht de kosten van het lokaal vervoer of bezit en gebruik van een auto zelf te kunnen dragen. Er is een duidelijke relatie met het begrip ‘algemeen gebruikelijk’; indirect worden de kosten van vervoer in relatie tot het inkomen algemeen gebruikelijk geacht.

Door middel van dit artikel wordt aangegeven dat het bestuur een personenauto of een met een auto vergelijkbare voorziening en de daarmee samenhangende gebruiks- en onderhoudskosten, boven de genoemde inkomensgrens, als algemeen gebruikelijk beschouwt.

Artikel 27 Omvang vervoersvoorziening

1.

Onder de Wvg is de zorgplicht voor vervoer beperkt tot verplaatsingen in het kader van het leven van alledag in de directe woon- of leefomgeving; de wet spreekt nu in artikel 4 lid 1, onder c. over “het zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel”. Dit lijkt nog beperkter te zijn dan de zorgplicht onder de Wvg, maar aangezien met de Wet maatschappelijke ondersteuning niet is beoogd de reikwijdte van de Wvg te beperken of uit te breiden, is er geen reden om aan te nemen dat de alleen de letterlijk lokale verplaatsingen onder de wet zullen vallen. Vandaar dat in artikel 26, conform de onder de Wvg gevormde jurisprudentie, wordt uitgegaan van de eigen woon- of leefomgeving, met als uitzondering de bovenregionale zorgplicht, zoals die ook in de Wvg-jurisprudentie is omschreven.

2.

Sinds maart 2002 houdt de vaste jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep onder de Wvg in dat een vervoersvoorziening of een combinatie van voorzieningen de mogelijkheid moet bieden om op jaar basis minimaal 1500-2000 kilometer af te leggen. De Dienst werkt met vervoerszones en puntbestemmingen. In het Besluit maatschappelijke ondersteuning Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân wordt het aantal zones en puntbestemmingen nader uitgewerkt.

Artikel 28 Het recht op en de vormen van rolstoelvoorzieningen

Onder de Wvg waren rolstoelen in de wet zelf als aparte categorie voorzieningen opgenomen. In de Wet maatschappelijke ondersteuning is dat niet het geval, maar aangezien met deze wet niet wordt beoogd het beleidsterrein ten opzichte van de voorafgaande Wvg te verbreden of te versmallen, wordt de rolstoel gehandhaafd als de enige voorziening waarmee beperkingen bij het verplaatsen in en rond de woning in het kader van de wet gecompenseerd kunnen worden. Een definitie van een rolstoel is niet te geven, daarom wordt hier onder het begrip “rolstoel” een rolstoel begrepen te worden de rolstoel zoals iedereen die kent. Deze rolstoel kan zowel handbewogen als elektrisch aangedreven zijn. Een (elektrische)trippelstoel wordt niet als rolstoel beschouwd en wordt niet op grond van de wet verstrekt. De trippelstoel valt onder de door de Regeling Zorgverzekering te verstrekken voorzieningen. Een rolstoel kan zowel worden gebruikt als een verplaatsingsmiddel voor binnen als voor buiten. Primair doel van de rolstoel is het zittend verplaatsen, omdat lopend verplaatsen, ook met op grond van andere regelingen te verstrekken voorzieningen als looprekken, rollators, wandelstokken en krukken niet of onvoldoende mogelijk is. Kosten van onderhoud en reparatie van de rolstoel vallen eveneens onder de wet.

Ook individuele aanpassingen aan rolstoelen vallen onder de rolstoelverstrekking. Vaak zullen aanpassingen tegelijkertijd met de rolstoel worden gerealiseerd. Het kan echter ook voorkomen dat aanpassingen aan rolstoelen afzonderlijk van de rolstoel worden aangevraagd en verleend.

Voorzieningen die geen verband houden met het genoemde primaire verstrekingsdoel, het verplaatsen, omdat ze nodig zijn in verband met therapeutische doeleinden, worden niet op grond van deze wet verstrekt. Hierbij valt te denken aan aanpassingen voor het gebruik van zuurstofapparatuur en andere aanpassingen. Bij accessoires gaat het uiteraard alleen om medisch noodzakelijke en niet-algemeen gebruikelijke zaken. De afbakening tussen de verschillende (wettelijke) regelingen wordt nader geregeld in het Verstrekkingenboek.

De sportrolstoel valt in het kader van deze Verordening onder het begrip rolstoel. Onder de Wvg was de sportrolstoel, meestal verstrekt in de vorm van een forfaitaire financiële tegemoetkoming, een bovenwettelijke voorziening die alleen op basis van de Verordening werd verstrekt.

Bij artikel 28 is gekozen voor de mogelijkheden een rolstoel in de vorm van een algemene voorziening te verstrekken als het gaat om een rolstoel voor incidenteel gebruik. Deze rolstoelen voor incidenteel gebruik hoefden onder de Wvg formeel niet te worden verstrekt, hoewel dat in de praktijk wel vaak gebeurde. Deze mogelijkheid geeft een regeling waarbij wel incidenteel noodzakelijke rolstoelen worden verstrekt, maar dan via een algemene rolstoelvoorziening. Dit is geregeld onder a. Het betreft dan situaties waarbij soms een rolstoel nodig is, terwijl het dagelijks verplaatsen in en om de woning zonder rolstoel plaatsvindt. Het recht op een dergelijke rolstoel kan in die situaties ingevuld worden via een rolstoelpool waarop de betrokkene een beroep op kan doen. Hierdoor wordt voorkomen dat een groot aantal rolstoelen weinig frequent wordt gebruikt. De rolstoelen uit de rolstoelpool worden daarentegen wel frequent gebruikt. Uiteraard moet het daadwerkelijk mogelijk zijn een rolstoel uit de pool te lenen. De pool moet dan ook voldoende geschikte rolstoelen op

voorraad hebben. Onder b. en c. betreft het de individuele rolstoel voor dagelijks zittend gebruik, terwijl onder d. de sportrolstoel wordt genoemd.

Artikel 29 Algemene rolstoelvoorziening voorliggend bij incidenteel rolstoelgebruik en sportrolstoel

In dit artikel is geregeld dat een aanvrager voor een rolstoel uit een rolstoelpool in aanmerking kan komen als het gaat om incidenteel gebruik van de rolstoel, terwijl een rolstoel in natura of in de vorm van een persoonsgebonden budget verstrekt zal worden als de rolstoel voor het dagelijks zittend verplaatsen in en om de woning langdurig medisch noodzakelijk is. Geen rolstoel wordt verstrekt als hulpmiddelen als krukken, een rollator, of andere hulpmiddelen een voldoende oplossing bieden voor het verplaatsingsprobleem. Wel kan, als dit noodzakelijk is, een rolstoel verstrekt worden in aanvulling op dergelijke voorzieningen, mits het gebruik dagelijks noodzakelijk is. De nadere verstrekingscriteria worden vastgelegd in de beleidsregels. Indien de rolstoel niet noodzakelijk is voor incidenteel gebruik, maar voor dagelijks zittend verplaatsen in en om de woning kan de rolstoel verstrekt worden als voorziening in natura of als persoonsgebonden budget. Een rolstoel uit de rolstoelpool is dan immers geen adequate voorziening. Een sportrolstoel, in principe altijd te verstrekken als een persoonsgebonden budget, zal verstrekt worden als zonder de sportrolstoel sportbeoefening niet mogelijk is of zal zijn. Daarbij dient onder het begrip sportrolstoel uitsluitend een sportrolstoel verstaan te worden. Andere sportvoorzieningen worden niet verstrekt, evenmin als hulpmiddelen aan een sportrolstoel zoals een handbike, die alleen voor sportbeoefening, en niet voor het lokaal verplaatsen nodig is.

Artikel 30 Aanspraak op rolstoelvoorzieningen voor AWBZ-bewoners

Recht op een op grond van de AWBZ verstrekte rolstoel aan AWBZ-bewoners bestaat alleen indien de AWBZ-bewoner zowel de AWBZ-functie “verblijf”, als de functie “behandeling” geniet in één en dezelfde erkende AWBZ-instelling. Als een AWBZ-bewoner niet aan deze voorwaarde voldoet, is er ook geen recht op een AWBZ-rolstoel, en zal er door de Dienst een rolstoel moeten worden verstrekt op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning.

Onduidelijkheid kan ontstaan, wanneer een instelling met alleen erkenning voor de AWBZ-functie “verblijf” (bijvoorbeeld een verzorgingshuis) de AWBZ-functie “behandeling” als het ware inkoopt bij een voor die functie wél erkende instelling. Het “verzorgingshuis met verpleegafdeling” is een veelvoorkomende situatie, waarin in de instelling wél beide AWBZ-functies kunnen worden “genoten”, maar de instelling zelf geen erkenning heeft voor beide AWBZ-functies, maar alleen voor de functie “verblijf”. Het gevolg is dat er geen recht op een AWBZ-rolstoel bestaat in een dergelijke situatie, juist omdat beide functies op die verpleegafdeling niet door één en dezelfde erkende AWBZ-instelling worden verzorgd, maar door twee verschillende AWBZ-instellingen, waarbij de ene instelling gebruik maakt van de erkenning van de andere instelling.

Hoofdstuk 7 Het verkrijgen van voorzieningen en het motiveren van besluiten

Artikel 31 Gebruik aanvraagformulier

In artikel 4:1 van de Algemene wet bestuursrecht is bepaald dat een aanvraag tot het geven van een beschikking schriftelijk wordt ingediend, tenzij bij wettelijk voorschrift anders is bepaald. Dat betekent dat er altijd een eerste handeling van de kant van de aanvrager noodzakelijk is: er moet eerst een aanvraag worden ingediend. Een persoon uit de doelgroep van deze wet kan dus niet verwachten dat vanuit de Dienst op eigen initiatief iets in zijn of haar richting wordt ondernomen. In dit artikel is bepaald dat de aanvraag plaats dient te vinden op een daartoe beschikbaar gesteld aanvraagformulier. De aanvraag in het kader van de wet die niet op het beschikbaar gestelde aanvraagformulier is ingediend, kan echter niet zonder meer buiten behandeling worden gelaten. De Algemene wet bestuursrecht bepaalt immers dat de aanvraag in ieder geval naam en adres van de aanvrager en een aanduiding van de beschikking die gevraagd wordt, dient te bevatten en verder ondertekend moet zijn. Jurisprudentie leert dat een ondertekend formulier, dat overigens niet is ingevuld, geaccepteerd dient te worden als de overige benodigde bescheiden daarbij zijn gevoegd. Het ligt voor de hand in een dergelijke situatie te verzoeken om aanvulling van de gegevens.

Artikel 32 Relatie met de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten

Op basis van het amendement-Mosterd c.s. (kamerstuk nr. 30 131-54) is in artikel 5, lid 2, onder a. van de wet opgenomen dat er bij Verordening regels worden vastgesteld omtrent de wijze waarop de toegang tot individuele voorzieningen in samenhang met voorzieningen op het gebied van wonen en zorg als bedoeld in de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten is geregeld. Gezien de toelichting op dit amendement, waarbij is vermeld dat lid 2, onder a. ertoe strekt dat “bepaald wordt hoe achter één loket de samenhang van toegang tot voorzieningen krachtens deze wet met toegang tot zorgvoorzieningen krachtens de AWBZ of toegang tot voorzieningen op het gebied van wonen is geregeld”, wordt bedoeld op de zogenaamde één-loketgedachte. Wetsbepaling en toelichting lopen echter enigszins uit elkaar, omdat in de wetsbepaling “voorzieningen op het gebied van wonen en zorg als bedoeld in de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten” gebundeld (als vallend onder de AWBZ) worden genoemd, terwijl in de toelichting op het amendement waarop de wetsbepaling is gebaseerd onderscheid wordt gemaakt tussen toegang tot zorgvoorzieningen krachtens de AWBZ en toegang tot voorzieningen op het gebied van het wonen. Praktisch gezien zal de concrete uitvoering van activiteiten in het zorgloket en de werking ervan een typische uitvoeringsactiviteit zijn, dus naar zijn aard vallen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur. De door het bestuur vast te stellen Verordening beperkt zich daarom tot het aanwijzen van een loket, waarbij de nadere uitwerking daarvan via het bestuur geregeld moet worden.

Artikel 33 Inlichtingen, onderzoek, advies

Lid 1 onder a. en b. van dit artikel in de Verordening bepaalt dat het bestuur bevoegd is de aanvrager op te roepen in persoon te verschijnen en te ondervragen op een door het bestuur te bepalen plaats en tijdstip en te laten onderzoeken en/of ondervragen door een of meer daartoe aangewezen deskundigen. Dit alles met de beperking dat dit in het belang moet zijn van de aanvraag.

Afdeling 3:3 van de Algemene wet bestuursrecht, geeft in een vijftal artikelen enige algemene bepalingen over (externe) advisering. Artikel 3:5 lid 1 Algemene wet bestuursrecht geeft aan dat in deze afdeling onder adviseur verstaan wordt: een persoon of college, bij of krachtens wettelijk voorschrift belast met het adviseren inzake door een bestuursorgaan te nemen besluiten en niet werkzaam onder verantwoordelijkheid van dat bestuursorgaan.

In tegenstelling tot hetgeen er was bepaald in de Wvg is in de wet niet geregeld dat er een adviseur benoemd moet worden. Advies zal in het kader van de uitvoering van de wet echter onontbeerlijk zijn. De Dienst dient één of meer adviseurs aan te wijzen om in het kader van de wet advies uit te brengen. In de Verordening wordt niet opgenomen wie de adviseur is. Men kan immers meer adviseurs in verschillende, zelfs wisselende situaties hebben, hetgeen een eenduidige vermelding onmogelijk maakt.

De Dienst is van mening dat de casemanagers van de afdeling Wmo voldoende gekwalificeerd zijn om te beoordelen of voor de beoordeling van een aanvraag extern advies moet worden aangevraagd dan wel of de casemanager in staat is de situatie zelf te beoordelen en tot een advies te komen.

Een afwijzing om medische redenen, zoals bedoeld onder c., kan uiteraard alleen maar op basis van een medisch advies. Met name wanneer de aard van de aandoening niet echt duidelijk is, is advies onontbeerlijk; soms kan een op het oog eenvoudige aanvraag leiden tot een stroom van verdere aanvragen, zonder dat duidelijk is wat iemand mankeert. Dat kan bij verstrekking van voorzieningen zelfs tot invaliderende effecten voor de aanvrager en onnodige kosten voor de Dienst leiden. Dit probleem speelt in het bijzonder bij een aantal zogeheten (medisch) moeilijk objectiveerbare aandoeningen (m)moa's. Tot slot vraagt het bestuur advies, indien dit overigens gewenst wordt geacht. Het zal duidelijk zijn dat hier een scala aan argumenten op te voeren valt. Door deze bepaling is het echter te allen tijde mogelijk om advies te vragen. Het is verstandig hierbij te (kunnen) motiveren waarom advies gevraagd wordt, met het oog op een eventuele beroepsprocedure, waarin dit een rol zou kunnen spelen.

Lid 3

Deze bepaling spreekt voor zich; het is duidelijk dat gegevens inzake de medische toestand, het inkomen, de woonsituatie en allerlei andere gegevens noodzakelijk kunnen zijn om een aanvraag te kunnen beoordelen. Er is een duidelijke praktische samenhang met artikel 32 lid 1 van deze Verordening, inzake het gebruik van een door het bestuur te verstrekken formulier. Door middel van gebruik van een formulier kunnen de procedures inzake de gegevensverstrekking worden gestroomlijnd.

Uiteraard moet er niet meer worden opgevraagd dan noodzakelijk is voor het nemen van een besluit op de aanvraag, zie hieromtrent ook artikel 4:3 Algemene wet bestuursrecht. Weigert de aanvrager echter de voor het nemen van het besluit noodzakelijke gegevens te verstrekken, dan rest het bestuur niets anders dan de aanvraag volgens de procedure van artikel 4:5 Algemene wet bestuursrecht buiten behandeling te laten.

Ten aanzien van het omgaan met de – vaak privacygevoelige – gegevens moet de Dienst rekening houden met de verplichtingen die voortvloeien uit de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp).

Lid 4 geeft aan dat bij de advisering gebruik gemaakt moet worden van de zogenaamde ICF-classificatie van de Wereld Gezondheidsorganisatie. Deze bepaling is in de Verordening opgenomen naar aanleiding van de toelichting op amendement 65, waarin staat “Voor de uitvoeringspraktijk biedt de International Classification of Functions, Disabilities and Impairments (ICF classificatie) een uniform begrippenkader dat als grondslag kan dienen om de behoefte aan voorzieningen in individuele gevallen vast te stellen.”

Mede omdat bij de indicatiestelling van de diverse functies in de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten eveneens van deze classificatie gebruik wordt gemaakt kan het gebruik van de ICF-classificatie afstemming tussen de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten en deze wet vergemakkelijken.

Artikel 34 Overeenkomsten met derden

Lid 2 Het regelen van de toegang tot de Wmo voorzieningen is een verantwoordelijkheid van de Dienst. De Dienst kan deze taak helemaal zelf uitvoeren of gedeeltelijk uitbesteden. Bij uitbesteden moet er in de regel aanbesteed worden. Uitzondering hierop vormt uitbesteden aan het CIZ. Als de Dienst overeenkomt dat het CIZ de toegang tot (een gedeelte van) de Wmo voorzieningen voor zijn rekening neemt, hoeft er geen aanbesteding plaats te vinden. Artikel 17 BAO (besluit aanbestedingsregels voor overheidsopdrachten) bepaalt dat geen aanbestedingsprocedure hoeft te worden gevolgd als een aanbestedende dienst een overheidsopdracht voor diensten gunt aan een andere aanbestedende dienst. Voorwaarde is wel dat die andere aanbestedende dienst (in dit geval het CIZ) het alleenrecht heeft verkregen om die diensten te verrichten. Dit alleenrecht moet worden opgenomen in de Verordening. De Dienst is voornemens de indicatiestelling Wmo voorzieningen te laten uitvoeren door het CIZ, waarbij de mogelijkheid wordt opgehouden om bijvoorbeeld eenvoudige indicatiestellingen zelf uit te voeren.

Artikel 35 Samenhangende afstemming

In artikel 5, lid 2, onder b van de wet is vastgelegd dat het bestuur in de Verordening bepaalt op welke wijze de verkrijging van individuele voorzieningen samenhangend afgestemd wordt op de situatie van de aanvrager. Deze bepaling is bedoeld om, naast de toepassing van algemene bestuursrechtelijke zorgvuldigheidseisen, de inhoud van de voorzieningen zelf, vanuit cliëntperspectief, in samenhang te bezien.

Evenals het genoemde in de toelichting op artikel 31 van deze Verordening, gaat het hier naar zijn aard om uitvoeringsbeleid, vandaar de delegatiebepaling.

Artikel 36 Wijzigingen in de situatie

Het spreekt voor zich dat wijzigingen in de situatie gemeld dienen te worden in al die gevallen dat zij van invloed zijn op de verstrekte of te verstrekken voorzieningen.

Artikel 37 Intrekking van een voorziening

Duidelijk is, dat verstrekking van voorzieningen gebonden is aan voorwaarden. Het is in verband met het kenbaarheidvereiste, verwoord in de passage “waarvan redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat deze van invloed zijn op het recht op een voorziening”, van groot belang om de beschikkingsvoorwaarden duidelijk te vermelden in een beschikking. Het is daarom raadzaam om een belanghebbende te wijzen op de voorwaarden die het recht op de voorziening met zich meebrengen. Daarnaast is het belangrijk in de beschikking ook expliciet te wijzen op de verplichting om wijzigingen in de situatie aan het bestuur door te geven. Mocht er sprake zijn van een, om wat voor reden dan ook, ten onrechte toegekende voorziening, dan vergemakkelijkt een duidelijke formulering in de beschikking een eventuele beëindiging of terugvordering van (het recht op) een voorziening, omdat de betrokkene zich dan niet kan beroepen op onbekendheid met de feiten.

Artikel 38 Terugvordering

De wet bevat geen bepalingen omtrent terugvordering van voorzieningen, wat reden is om deze mogelijkheid op te nemen in de Verordening, omdat er anders geen juridische basis is om voorzieningen terug te vorderen. Indien er, naar later blijkt, ten onrechte is uitbetaald of geleverd (voorziening in natura) is, kan het bestuur de voorziening geheel of gedeeltelijk terugvorderen. Het besluit tot herziening van het recht op de voorziening en de daaraan gekoppelde terugvordering biedt echter geen executoriale titel, zoals bijvoorbeeld in de Wet werk en bijstand het geval is bij terugvordering. Er is wel sprake van een civielrechtelijke vordering op grond van onverschuldigde betaling waarvoor het Burgerlijk Wetboek, boek 6 artikel 203 e.v. de wettelijke basis biedt. Aan de gerechtelijke procedure zijn kosten verbonden, met name in gevallen waarin de vordering hoger is dan € 5.000,- en dus een procedure met procureurstelling bij de rechtbank noodzakelijk is. Bij lagere bedragen kan een eenvoudige dagvaardingsprocedure bij de kantonrechter gevolgd worden, zonder verplichte procureurstelling.

Het ligt voor de hand dat van de terugvorderingmogelijkheid in ieder geval gebruik wordt gemaakt indien er aan de zijde van de aanvrager sprake is van verwijtbaarheid. Wanneer deze dus bewust verkeerde gegevens heeft verstrekt, bijvoorbeeld over zijn inkomen. Ook kan terugvordering van een voorziening in natura aan de orde zijn wanneer de aanvrager in gebreke blijft zijn eigen bijdrage binnen de gestelde termijn en na aanmaning te voldoen. Het is raadzaam vooraf een inschatting te maken van de kosten en te verwachten baten, gezien de mogelijke kosten van een civielrechtelijke procedure. Daarbij moet niet alleen gekeken worden naar de kosten van inschakeling van een procureur, maar ook naar mogelijke invorderingskosten, zoals de kosten van inschakeling van een deurwaarder.

Wanneer blijkt dat een financiële tegemoetkoming of een gemaximeerde vergoeding binnen zes maanden na de uitbetaling niet is aangewend voor de bekostiging van de voorziening waarvoor deze is verleend, kan deze betaling ook worden teruggevorderd. Het gaat hierbij om voorzieningen waarbij de uitbetaling van de tegemoetkoming of de vergoeding aan de aanschaf van de voorziening voorafgaat. Bij woningaanpassingen zal dit in de regel niet voorkomen omdat de uitbetaling pas dan plaatsvindt nadat de woningaanpassing is uitgevoerd. Artikel 37 is dus niet van toepassing op woningaanpassingen.

Hoofdstuk 8 Slotbepalingen

Artikel 39 Hardheidsclausule

Artikel 39 bepaalt dat het bestuur in bijzondere gevallen ten gunste van de aanvrager kan afwijken van de bepalingen van deze Verordening, en dus niet van de in de wet zelf genoemde bepalingen. Zonodig wordt hierbij advies ingewonnen. Dit afwijken kan alleen maar ten gunste, en nooit ten nadele van de betrokken persoon met beperkingen of de eigenaar van de woonruimte. Bij de woningeigenaar, bijvoorbeeld een corporatie kan gedacht worden aan een situatie waar het van belang is dat een woonruimte ook langer dan zes maanden leeg staat, omdat bijvoorbeeld bekend is dat een persoon met beperkingen voor wie de aangepaste woning uitermate geschikt is, op het punt staat om uit een revalidatiecentrum te worden ontslagen. In die gevallen kan het doelmatiger zijn om een langere periode een tegemoetkoming in de huurderiving te verstrekken. Verder is met nadruk gemeld: in bijzondere gevallen. Het gebruik maken van de hardheidsclausule moet beschouwd worden als een uitzondering en niet als een regel. Het bestuur moet in verband met precedentwerking dan ook duidelijk aangeven waarom in een bepaalde situatie van de Verordening wordt afgeweken.

Artikel 40 Indexering

Deze bepaling, maakt het mogelijk alle bedragen, genoemd in het op de Verordening gebaseerde Besluit maatschappelijke ondersteuning Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân, jaarlijks aan te passen. Indexering voor de meeste van de op deze Verordening gebaseerde normbedragen vindt plaats volgens het CBS-prijsindexcijfer voor de gezinsconsumptie.

De Algemene Maatregel van Bestuur bepaalt in artikel 4.4, lid 1 dat de bedragen van de eigen bijdragen jaarlijks aan de hand van de prijsindex voor de gezinsconsumptie worden gewijzigd bij ministeriële regeling. Het ligt voor de hand wijzigingen in bedragen in deze Verordening tegelijkertijd hiermee door te voeren.

Artikel 41 Evaluatie

Op grond van dit artikel dient het dienstbeleid periodiek geëvalueerd te worden. Dat beleid omvat zowel het algemene beleid, zoals door het bestuur neergelegd in de Verordening, als het uitvoeringsbeleid, dat onder de bevoegdheid van het bestuur is neergelegd in beleidsregels. Indien de evaluatie daartoe aanleiding geeft, bijvoorbeeld omdat het voorzieningenniveau te hoog of te laag blijkt te zijn, dient de evaluatie te leiden tot aanpassing van de Verordening of van de beleidsregels.

Artikel 42 Overgangsbepaling

Op grond van artikel 41 lid 3 Wmo blijft het indicatiebesluit voor de overgangsccliënten geldig gedurende de looptijd van het indicatiebesluit, doch ten hoogste een jaar na de inwerkingtreding van de Wmo. Als een cliënt eerder dan 31 december 2007 een aangepaste indicatie nodig heeft, dan dient hij zich te melden bij de gemeente en komt hij automatisch in het Wmo-regime terecht. Als een cliënt in de loop van 2007 voor andere zorgfuncties een nieuwe indicatie vraagt, bijvoorbeeld voor persoonlijke verzorging, maar er is geen wijziging in de indicatie voor huishoudelijke zorg gedurende dat jaar, dan blijft de persoon onder het overgangsregime vallen.

Voor cliënten met een langdurige indicatie huishoudelijke verzorging, die doorloopt in 2008, geldt dat die AWBZ-indicatie tot en met 31 december 2007 geldig is. Daarna dient de cliënt een Wmo-indicatie van de dienst te krijgen. Voor de dienst betekent dit concreet dat zij alle cliënten met een AWBZ-indicatie vóór 1 januari 2008 moeten herindiceren. Dit vraagt een voortgaand inzicht in het totale cliëntenbestand. De dienst dient het jaar 2007 te gebruiken om het cliëntenbestand huishoudelijke verzorging te inventariseren en analyseren.

Het herindiceren van de totale groep cliënten met huishoudelijke verzorging vóór 1 januari 2008 vraagt, afhankelijk van het aantal cliënten met een indicatie voor huishoudelijke verzorging, een behoorlijke tijdsinvestering. Mocht het onverhoopt voorkomen dat het de dienst niet lukt alle herindicaties vóór 1 januari 2008 af te handelen (omdat binnen korte tijd een grote hoeveelheid herindicaties moet worden afgehandeld), kan het nuttig zijn om in de Verordening op te nemen dat oude AWBZ-indicaties doorlopen totdat herindicatie heeft plaatsgevonden.

Artikel 43 Voorgenomen wetswijziging

De voorgenomen wetswijziging per 1 januari 2009 heeft niet tot doel gemeenten meer beleidsruimte ten aanzien van de huishoudelijke verzorging te bieden. De wijziging zal vooral een technische aanpassing zijn van de wijze waarop de zorg mag worden verleend. Daarnaast zal er naar het zich laat aanzien een bepaling opgenomen worden die, mocht dat de uitkomst zijn, overleg afdwingt tussen de oude en de nieuwe zorgaanbieder over overname van personeel. Betreffende regels worden voor zover nodig zo spoedig mogelijk in de Verordening opgenomen. Dit bevordert de slagvaardigheid om tot tijdige invoering te komen.

Artikelen 44 en 45 Inwerkingtreding en citeertitel

Deze bepalingen spreken voor zich en worden niet nader toegelicht.